

KARJALAN POJAT

N:o 1
MAALISKUU
2011

POHJOIS-KARJALAN

RESERVILÄISLEHTI

Kolaten, kisaten ja kokoontuen kevättä kohti

Päätoimittajan palsta

Reserviläiset rulettaa

Slangisanakirjan mukaan rulettaa -sana tarkoittaa ”toimia erinomaisesti”. Mielestäni reserviläiset tekevät niin. Esimerkiksi etusivun suuressa kuvassa ilomantsilaiset Viljo Lehiäinen (vas.), Markku Uusitalo, Veli Vainikainen ja Viljo Vestman tiputtelevat lumia Rajanenraali Raappanan majan katolta. Mukana oli myös Ari Matveinen, joka valitettavasti taitoteknisistä syistä jäi kuvan ulkopuolelle. Monessa muussakin kunnassa ovat reserviläiset kapsahaneet katoille ja vapauttaneet rakennuksia lumikuormasta. Erinomaista toimintaa!

Pienessä kuvassa ovat puolestaan Hannu Aittomäki (vas.), Marko Hyvönen ja Heikki Makkonen, jotka ampuivat pistoolin yleisen sarjan joukkue mestaruuden tammikuussa järjestetyissä RESUL:n kisoissa. Onnittelut kaikille kisoissa huolellisuutta ja tarkkaavai-

suutta osoittaneille erinomaisesta toiminnasta!

Vuoden ensimmäisestä lehdestä myös selviää, että reserviläiset ovat olleet puuhaamassa ritareille muistomerkkejä ja hankkimassa sankarivainajille muistotauluja. Uusien jäsenien hankinnan välillä on muisteltu seitsemän vuosikymmenen erinomaista toimintaa ja toimijoita.

Lehdessämme on myös uusien puheenjohtajien esittelyt. Juttuja kirjoitellessani ällistelin, että onpa taas monessa mukana olevia ja monitaitoisia henkilöitä. Siitäpä ajatus lähti liitoon hiirihaukan (*Buteo buteo*) tavoin. Vaikka ajatus sitten tyypillisesti katkesikin sulkasatoisen kanan lennon lyhyenä räpistelynä, niin ehdin pohdiskella, että voisimmeko perustaa lehteen palstan, jossa jäsenet kertoisivat harrastuksistaan tai peräti yritystoiminnas-

taan. Näin porukka tulisi enemmän keskenään tutuksi. Ottakaa kantaa!

Kirjoittaminen on yksi reserviläisten harrastus. Siitä kertovat ne lukemattomat kirjat, joita alvariinsa kirjapainoista putkahtelee. Hengentuotteita esitellään lehdessämme sitä mukaa, kun tila antaa myöten. Hyvä konsti edistää asiaansa on lähettää kirja päätoimittajalle. Rulettamista on myös kirjoittaa juttu yhdistyksensä toiminnasta ja/tai tapahtumasta. Kaunis kiitos jo tulleista, lähettäkää lisää! Aurinkoista kevättä kaikille!

Armas Härkönen

Ota käyttöön sähköinen kuntokortti!

Reserviläisurheiluliiton verkkopalvelussa www.resul.fi/kuntokortti on avattu käyttöön henkilökohtainen sähköinen kuntokortti. Tämän palvelun avulla voit seurata omaa liikunta-aktiivisuuttasi merkitsemällä korttiin päivittävät kuntoilu- ja ampumasuorituksesi. Sähköisen kuntokortin käyttö on käyttäjälleen maksutonta. Tämän sähköisen palvelun ovat tuottaneet yhteistyössä Reserviläisurheiluliitto ry ja Poutapilvi Oy.

Sähköinen kuntokortti perustuu käytössä olevaan kuntoliikuntajärjestelmään. Jokainen jäsen voi merkitä omat liikunta- ja ampumasuorituksensa hänen omalle henkilökohtaiselle sivulle. Etuna sähköisestä sovellutuksesta on muun muassa liikuntasuoritusten automaattinen

yhteen laskeminen. Jokainen järjestelmän käyttäjä voi siis nähdä koko vuoden kumulatiivisen liikuntakertymänsä. Vastaavasti tästä järjestelmästä saadaan jokaisen perusyhdistyksen sekä reserviläis- ja reserviupseeripiirin jäsenten liikunnan kokonaismäärät.

Piste puolessa tunnissa

Kirjautumista varten tarvitaan jäsennumero, joka on jokaisen jäsenen jäsenkortissa.

Lähtökohtana on, että peruskuntaa kehitetään suorittamalla vähintään puolen tunnin kuntosuoritus. Puolen tunnin suoritus antaa yhden pisteen, puoleltoista tunnin suoritus kaksi pistettä ja yli kolmen tunnin liikuntasuoritus päiväkohtaisen maksii-

Myös ammunalla voi kartuttaa sähköisen kuntokortin pisteussiaan. Kuva: Ari Eskelinen.

mipistemäärän kolme pistettä. Sopivia liikuntalajeja on lähes rajattomasti, esimerkiksi hiihto, kävely, juoksu, suunnistus, kuntosaliharjoittelu, luistelu, sou-

eri palloilulajit ja ammunta.

Tarkempaa tietoa peruskuntoluokkapisteistä, testipisteistä, erikoistesteistä ja kuntoluokkajärjestelmästä laajemminkin

on osoitteessa www.resul.fi/kuntokortti

Aktiivisuus kannattaa

Reserviläisurheiluliitto, Reserviläisliitto ja Suomen Reserviupseeriliitto arpoivat toimintavuoden aikana palkintoja kirjautuneiden jäsenten kesken. Arvonnoista tiedotetaan liittojen verkkopalvelussa.

Mikäli järjestelmän käytössä on ongelmia, käyttäjä voi lähettää järjestelmän kautta palautetta Poutapilvi Oy:lle, josta se kootusti toimitetaan Reserviläisurheiluliiton toiminnanjohtaja Tarkiainen auttaa tarvittaessa.

**Risto Tarkiainen
Toiminnanjohtaja
Reserviläisurheiluliitto ry**

Veteraanikeräys alkaa

”Sotiemme veteraanit 2011 -keräys” on Sotainvalidien Veljesliiton, Suomen Sotaveteraaniliiton, Rintamaveteraaniliiton, Rintamanaisten Liiton ja Kaatuneitten Omaisten Liiton perustaman Veteraanivastuu ry:n hallinnoima keräys, joka käsittää kevään ja syksyn keräykset.

Kevään ”Sotiemme veteraanit 2011 -keräys” järjestetään 1.3.–31.5.2011.

Pohjois-Karjalassa keräys alkaa Joensuun Kiihtelysvaara maalisuun 15. päivänä ja kierros päättyy Enon Kaltimoon ja Uimaharjuun 23. päivänä maalisuuta.

Keräystä on toteuttamassa 830 varusmiestä Pohjois-Karjalan prikaatista.

Maakunnan reserviläiset ovat entiseen malliin innokkaasti mukana tarjoamalla kyytejä kerääjille ja auttamassa muutenkin järjestelyissä.

Edellisessä Veteraanikeräyksessä joulunalusviikolla Joensuun Prismassa nuori mies pisti karkkirahat veteraanien hyväksi. Kuva: Eero Jako

KOULUTUSTA JA LIIKUNTAA

Hyvää ja reipasta vuotta kaikille ihmisille! Miettiessäni mistä kirjoittaisin, mieleeni tuli toistuvasti kolme asiaa: reserviläistaidot, ampumataito ja fyysinen kunto. Päätin kirjoittaa niistä. Tietenkin reserviläistaitoihin sisältyy ampumataito sekä hyvä fyysinen kunto, joten kirjoitan ajatuksiani niiden tarjoajista, Maanpuolustuskoulutusyhdistyksestä, Tuli- ja Liiketoimikunnasta sekä Pohjois-Karjalan liikunta ry:stä.

Reserviläiselle tarjoaa elämyksiä niin kouluttajana kuin koulutettavana Maanpuolustuskoulutusyhdistys. Pohjois-Karjalan maanpuolustuspiiri sekä Pohjois-Savon maanpuolustuspiiri yhdistyivät 1.1.2011 ja niistä tuli Savo-Karjalan maanpuolustuspiiri, joka pitää sisällään Pohjois-Karjalan Koulutus- ja Tukiyksikön (KOTU:n) sekä Pohjois-Savon KOTU:n. MPK:n kurssikalenterista löytyy Puolustusvoimien tilaama, muu sotilaallinen sekä siviilikoulutus. KOTU-yksikkö tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden sotilaallisten taitojen (aselajitaidot sekä ampumataidon) ylläpitoon ja kehittämiseen. Olet tervetullut toimimaan KOTU-yksikössä, yhteydenottoasi odotetaan. MPK:n kursseilla voit kokea erilaisia elämyksiä, myös varsinaisen koulutettavan aiheen lisäksi. Puolustusvoimien tilaamalla ”muu sotilaallinen koulutus” - kursseilla osallistuja saa hiotuksi ja opetelluksi varsinaisia sotilaan taitoja niin kouluttajana kuin kurssilaisenaakin. Siviilikoulutuksen kursseilla on tarjolla reserviläisille tärkeät väestönsuojeluun ja kriisivalmiuteen liittyvät koulutukset.

Reserviläispiirien toiminnanjohtajan aloitteesta perustettiin Tuli- ja Liiketoimikunta, kuten kaikki ovat saaneet lukea aiemmista kirjoituksista. Tuli- ja Liike järjestää ampumatapahtumia sekä -kilpailuja ja erilaisia fyysistä kuntoa ylläpitäviä tapahtumia. Useat ovat jo saaneet kokea tapahtumien välittömän ja hyvän ilmapiirin, mikä edesauttaa osallistujia tulemaan uudelleen tapahtumiin. Tapahtuma, joka ansaitsee tulla mainituksi, on Kontiolahden Reserviläisten järjestämä puulaakiammunta. Se on suunniteltu kestäväksi koko vuoden. Kerran kuukaudessa ammuttava kilpailu on tarkoitettu kolmimiehille joukkueille. Talviaikaan ammutaan sisällä ja kesällä päästään ulkoradoille. Nyt on aika ilmoittaa oman yhdistyksen joukkue mukaan puulaakiin. Onhan ampuminen reserviläisen perustaito!

Mielestäni kaikki reserviläiset voisivat yhdistyksen jäsenmaksua maksaessaan ajatella maksavansa samalla urheiluseuran jäsenmaksun. Reserviläispiirien Tuli- ja Liiketoimikunnan liikuntatarjonta pitää sisällään useita erilaisia liikuntatapahtumia. Meneillään olevan vuoden aikana jäsenet voivat osallistua suunnistukseen, polkupyörämarssiin, ampumakävelyyn jne. Mikä sitten on reserviläiselle sopivaa liikuntaa? Mielestäni sitä on kaikki liikunta, jota tehdessään ihminen tuntee viihtyvänsä ja nauttivansa. Tärkeää on myös se, että liikkua tulee hiki ja syke nousee. Tietenkin jokainen voi harrastaa liikuntaa ja urheilua yksin tai kenen tahansa kanssa, mutta

Tuli- ja Liiketoimikunta järjestää mahdollisuuden porukalla tekemiseen. Porukalla tekeminen lisää yhteenkuuluvuutta ja yhteishenkeä. Yhteishenki on juuri se, mitä reserviläistoiminnassa tarvitaan. Ihmiset tulevat harrastamaan tuttuun kaveriporukkaan. Toimikunta ottaa vastaan ehdotuksia erilaisten tapahtumien sekä esimerkiksi viikoittaisten harjoitusten järjestämisestä. Tässä jäsenistön aktiivisuus on tärkeää.

Vuodenvaihteessa reservipiirit pääsivät Pohjois-Karjalan Liikunnan (Pokali) jäseniksi. Tämän jäsenyyden myötä aukeaa jäsenistölle mahdollisuus päästä mukaan erilaisiin liikunnan koulutuksiin ja tapahtumiin. Kuten Tuli- ja Liike, myös tämä sarka on vielä etsimässä uomaansa. Uskon vakaasti, että Pokalin jäsenyyden tuo mukanaan erittäin hyvän yhteistyön liikunnan ammattilaisten ja kehittäjien kanssa. Pokalin koulutusten kautta meillä on mahdollisuus tarjota jäsenistölle esimerkiksi liikuntaan ja ravintoon sekä oikeanlaiseen rasiinukseen ja riittävään lepoon liittyviä kursseja sekä luentoja.

Timo Tolvanen
Pohjois-Karjalan
reserviupseeri-
piirin
puheenjohtaja

HAASTEITA JA TAPAHTUMIA

Vuosi 2011 on pyörähtänyt jo aktiivisesti käyntiin. Toivotankin kaikille toimijoille menestystä kuluvan vuoden toimintoihin! Tämän vuoden painopisteinä on Yleinen asevelvollisuus – maanpuolustuksemme perusta, Ampumataitoinen reservi ja Veteraanien perintö. Yleinen asevelvollisuus onkin ollut tiiviisti puheissa ja kirjoituksissa kun Puolustusvoimat ovat rakennemuutoksen edessä. Uskon, että Suomessa ei tällä hetkellä ole oikein muuta järkevää vaihtoehtoa kuin yleinen asevelvollisuus. Rakennemuutoksen etenemisen rinnalla on nostettu esille ns. kodinturvakonseptin suunnittelu osana tulevaisuuden reserviä. Asia on ollut suunnitteilla jo useita kuukausia, mutta onneksi myös meiltä reserviläisiltä on asiaan pyydetty lausuntoja, sillä meistä reserviläisistä se aktiiviporukka kuitenkin pääsääntöisesti löytyy. Kodinturvakonsepti tullee kohdistumaan ainoastaan sotilaalliseen toimintaan. Se minkäläiseksi konsepti muotoutuu jää nähtäväksi. Rakennemuutoksen kourissa puhutaan myös ”yksiköiden” lopettamisista. Onneksi ilmassa on myös paljon ymmärrystä alueellisen maanpuolustuksen merkityksestä esimerkiksi viranomaisavussa rauhanajan siviilionnettomuuksissa ja Puolustusvoimien näkyvyydestä. Ampumataitoinen reservi saavutetaan ainoastaan aktiivisesti ampumalla. Tähän haasteeseen yhdistykset ovatkin vastanneet mielestäni hyvin. Asehankintoja on tehty ja

tehdään lisää kuluvaan vuonna. Liittomme ja myös piirimme tukee näitä hankintoja. Kiitoksia kaikille aktiiveille, jotka jaksatte järjestää ammuntoja jäsenistöllemme. Uusimpana Kontiolahtelaisten kehittämä puulaakiammunta. Kehotankin kaikki osallistumaan järjestettyihin ammuntoihin aktiivisesti, se on mukavaa yhteistä tekemistä, eikä niin vakavaa kilpailua kuin voisi luulla. Ampumaratojen tulevaisuus on paljolti myös meistä itsestä kiinni. Ne on pidettävä kunnossa ja aktiivisessa käytössä. Niihin kohdistuvat päätökset pitää olla jatkoa ajatellen viisaita, jotta voimme jatkossakin taata ruutiaseilla ammunnan. Tosi kuitenkin on, että näitä paikkoja ei ole enää joka kylällä. Onnittelut piiriin edustajille voitoista Maaningalla järjestetyissä ilma-asekilpailuissa. Veteraanien Perintö on jatkoa -Veteraaneja ei jätetä kampanjaan. Valitettava tosi asia on, että veteraanien määrä vähenee ja tässä kuussakin järjestettäviä Veteraanikeräyksiä ei varmaankaan enää monia vuosia järjestetä. – Osallistukaa nyt aktiivisesti! Meidän reserviläisten tulevaisuuden työksi tulee veteraanien perinnön ylläpitäminen. Kuluvan kevään toimintaan kuuluu monenlaista tapahtumaa. Tässä muistutuksena muutama Tapahtumathan löytyvät parhaiten pkeservi.fi sivuilta. Sunnuntaina 13.3 on Talvisodan päättymisen muistokonsertti Joensuun ev.lut. kirkossa. Aluetoi-

misto toivoo, että kirkko saadaan tänä vuonna aivan täyteen. Tilaisuus on ilmainen. Tervetuloa! Piirien kevätkokoukset pidetään 23.3 Kontiorannassa, jonne on luvassa hyvää ohjelmaa. Kaikki jäsenet paikalle! Liittomme Vuosikokous on lauantaina 16.4 Tampereella, jossa pääsemme tutustumaan muun muassa rikosmuseoon. Ilmoittautuminen 31.3 mennessä reserviläisliitto.fi sivuilla. Yhteishenkilönä piirissä on Ilkka Savolahti. Hänen puhelinnumerossa on 050 538 0085. Lähdetään sinnekin yhteiskuljetuksella. Isslen paraati on lauantaina 4.6 Joensuussa ja sinne haluan mahdollisimman monen yhdistyksen lipun lippulinnaan. Paikallisyhdistysten lipuista, kantajista ja varamiehistä odottelen edelleen tietoja. Kiitoksia niille jotka ovat jo ilmoittaneet. Vuoden vaihteessa meitä jäseniä Pohjois-Karjalan Reserviläispiirissä oli noin 1 300. Muistakaa kysyä naapurista ja kylän miestä toimintaan mukaan! Jäsenhankkijat tullaan palkitsemaan vuoden päästä kevätkokouksessa!

Timo Mononen
Pohjois-Karjalan
reserviläispiirin
puheenjohtaja

JUHLAA JA ARKEA

Vuosi 2011 on aloitettu juhlavasti. Tammikuun alkupuolella juhlittiin ensin Tohmajärvellä ja kuun loppupuolella Nurmeksessa. Kyseessä olivat Tohmajärvi-Värtsilän Reserviupseerit ry:n (perustettu 8.1.1941) ja Nurmeksens Reserviupseerit ry:n (perustettu 5.1.1941) 70-vuotisjuhlailaisuudet. Molempien tilaisuuksien suunnitteluun oli paneuduttu huolella ja niinpä lopputulos oli erinomainen. Ohjelmat oli laadittu arvokkaiksi, mutta mukaan oli saatu lämminhenkisyys ja mukana olijosta heijastui maanpuolustustahto. Tohmajärvellä tilaisuuden aikana paljastettiin myös sotien aikana kaatuneiden muistolaatat Tietäväisen koulun juhlasalin aulassa. Nimilista on pienelle kunnalle yllättävän pitkä ja nimien taakse kätkeytyy monta tarinaa. Tohmajärvi-Värtsilän yhdistyksen puheenjohtajille Arto Juntuselle ja Tapani Timoskaiselle on annettava kiitokset hankkeen ideoinnista ja läpiviemisestä. Kiitokset vielä Artolle Tohmajärvellä ja Esko Sepälle Nurmekseen. Oli mukava olla mukana. Vuoden alku on tuonut mukanaan myös arkea ja arkista aherrusta. Piirihallitukset ovat kokoontuneet kaksi kertaa. Ensin kokoonnuttiin Kontiolahdella tammikuussa ja toisen kerran Ilomantsissa helmikuun lopulla. Kontiolahdella piirihallitukset järjestäytyivät ensimmäisen kerran uusien puheenjohtajien Timo Monosen ja Timo Tolvasen johdolla. Muita ajankohtaisia asioita ovat olleet muun muassa ampumarata-asiat, kodinturvajoukot ja varuskuntien säilyminen.

Ampumaratojen osalta varsinkin asutuksen keskelle puristuvien Onttolan ratojen kohtalo on noussut esille. Ratoja hallinnoiva Pohjois-Karjalan Rajavartiosto pitää suunnitelmansa mukaan kunnossa omaan ampumatoimintaan tarvitsemansa radat. Näihin kuuluvat 25-, 150- ja 300 metrin radat. Radat kunnostetaan viranomaisammuntoja palvelevaan kuntoon. P-KR rajoittaa myös omat ammuttansa virka-aikaan suoritettaviksi. Helmikuun 2. päivänä asiaa selviteltiin Joensuun Arenalla pidetyssä palaverissa. Kokouksen oli kutsunut koolle valtakunnallisen ampumaratahankeeseen hankepäällikkö Markku Lainevirta. Kokouksessa käsiteltiin Pohjois-Karjalan ampumarata-asioita ja perustettiin alueellinen neuvottelukunta viemään asiaa eteenpäin. Neuvottelukuntaan kuuluvat reserviupseerien edustajana Matti Kauppinen ja reserviläisten edustajana Pekka Ratilainen. Allekirjoittanut kuuluu myös neuvottelukuntaan. Nyt jos koskaan täytyy olla hereillä ja olla mukana näissä rata-asioissa. Kodinturvajoukot ovat myös nousseet otsikoihin ja keskustelun aiheiksi. Oma toivomus olisi, että katsotaan nyt kerrankin loppuun tämä maakuntajoukkojen kehityskaari. Mikäli näiden joukkojen ulkopuolelle jääville kaivataan toimintamahdollisuuksia, niin annetaan MPK:lle resurssia toteuttaa tätä toimintaa esimerkiksi KOTU-yksiköiden kautta. Yksi uhkakuva on taas noussut ylitse muiden. Keskustelu varuskuntien lakkautuksista käy kiivaana. Ja taas kerran listalla on tietysti Pohjois-Karjalan Pri-

kaati. Reserviläistoiminnan osalta täällä Pohjois-Karjalassa on ollut onni, että alueella on kaksi varuskuntaa. Puolustusvoimien ja Rajavartioston tuki on ollut äärimmäisen tärkeää. On selkeästi nähtävissä, että eduskuntavaalien jälkeen asia lähtee etenemään ja päätöksiä voi tulla nopeastikin. Siispä tässäkin asiassa on eri tahojen oltava koko ajan tasalla. Urheilun osalta alkuvuosi on ilma-asekilpailujen aikaa. 15.1 järjestettiin Kontiolahdella piirien ilma-asekilpailut ja kuun lopulla 29–30.1 kilpailtiin RESUL:n mestaruuksista Maaningalla. Maaningan kisaa osallistui piiristämme 25 kilpailijaa. Lienee osallistujajenätys piirimme osalta. Tuloksena olivat mestaruudet Katja Antrelalle (kiv/D), Reino Mannerille (kiv/H70) ja Karri Turuselle (pist/H17) sarjoissa. Pohjois-Karjala voitti myös pistoolin ja kiväärin yleisen sarjan joukkuemestaruudet. Molempien kilpailujen tulokset löytyvät piirien sivustolta www.pkeservi.fi.

Televisiosarja HILLS STREET BLUESIA mukailen: Vaativia aikoja, ollaanpa tarkkoina siellä yhdistyksissä

Ari Eskelinen
Pohjois-Karjalan
reserviläispiirien
toiminnanjohtaja

RESERVIUPSEERIPIIRIN JA YHDISTYSTEN PUHEENJOHTAJAT 2011

PIIRIN PUHEENJOHTAJA
Timo Tolvanen
Patteristontie 31,
80400 YLÄMYLLY
050 521 5363
timotolv@gmail.com

1. PIIRIN VARAPUHEENJOHTAJA
Juha Rytönen
Vierevänniementie 15 a,
81100 KONTIOLAHTI
050 428 5102
juha.rytkonen@kontiolahti.fi

2. PIIRIN VARAPUHEENJOHTAJA
Pekka Laakkonen
Itikkamäentie 2 c,
80140 JOENSUU
0500 192 469
pekka.laakkonen@luovi.fi

ILOMANTSIN RESERVIUPSEERIT RY

Puheenjohtaja
Jorma Maksimainen
Sissipolku 1 F as 3, 82900 ILOMANTSI
050 462 8720, työ 02044 103430
jorma.maksimainen@pp.inet.fi

JOENSUUN RESERVIUPSEERIT RY

Puheenjohtaja
Antti Eteläpää
Tuohitie 9, 80230 JOENSUU
050 525 5585
antti.etelapaa@jns.fi

JUUAN RESERVIUPSEERIT RY

Puheenjohtaja
Ossi Hirvonen
Laiduntie 4, 83900 JUUKA
050 590 8500
ossi.hirvonen@nic.fi

KESÄLAHDEN RESERVIUPSEERIT RY

Puheenjohtaja
Osmo Anttonen
Taimitarhantie 6, 59800 KESÄLAHTI
040 527 7392
osmi.an@hotmail.com

KITEEN RESERVIUPSEERIT RY

Puheenjohtaja
Seppo Kinnunen
Vanhatie 36, 82430 PUHOS
0400 377 874
seppo.kinnunen@proagria.fi

KONTIOLAHDEN RESERVIUPSEERIT RY

Puheenjohtaja
Juha Rytönen
Vierevänniementie 15 a, 81100 KONTIOLAHTI
050 428 5102
juha.rytkonen@kontiolahti.fi

LIEKSAN RESERVIUPSEERIT RY

Puheenjohtaja
Pasi Karonen
Koivulantie 1 D 6, 81720 LIEKSA
p_karonen@yahoo.co.uk

LIPERIN RESERVIUPSEERIT RY

Puheenjohtaja
Mauri Nissinen
Heponiementie 38 C, 83400 VIINIJÄRVI
0500 225 350
mauri.nissinen@metsaliitto.fi

NURMEKSEN RESERVIUPSEERIT RY

Puheenjohtaja
Esko Seppä
Kehäkatu 16 C, 75500 NURMES
0400 536 591
esko.seppa@pp1.inet.fi

OUTOKUMMUN RESERVIUPSEERIT RY

Puheenjohtaja
Markku Räsänen
Kuopiontie 225 C, 83500 OUTOKUMPU
0500 913 574
markku.rasanen@opaasi.fi

POLVIJÄRVEN RESERVIUPSEERIT RY

Puheenjohtaja
Jari Mustonen
Suutarintie 5, 83700 POLVIJÄRVI
050 532 4907
jari.p.mustonen@gmail.com

PYHÄSELÄN RESERVIUPSEERIT RY

Puheenjohtaja
Jouko Kankkunen
Salokyläntie 70 A, 82210 SUHMURA
040 584 5660
jouko.kankkunen@suhmuranmetalli.fi

RÄÄKKYLÄN RESERVIUPSEERIT RY

Puheenjohtaja
Ilpo Pitkänen
Hernevaarantie 112, 82310 ORAVISALO
0400 177 089
ia.pitkanen@gmail.com

TOHMAJÄRVI-VÄRTSILÄN RESERVIUPSEERIT RY

Puheenjohtaja
Arto Juntunen
Riihiahontie 123, 82350 TIKKALA
0400 181 716
arto.juntunen@tohmajarvi.fi

VALTIMON RESERVIUPSEERIT RY

Puheenjohtaja
Markku Pirinen
Kalliojärventie 190, 75710 KARHUNPÄÄ
040 483 9307
markku.pirinen@lut.fi

PIIRI- HALLITUKSEN JÄSENET 2011

**ILOMANTSIN
RESERVIUPSEERIT RY**
Jorma Maksimainen

**JOENSUUN
RESERVIUPSEERIT RY**
Antti Eteläpää
Yrjö Makkonen

**JUUAN
RESERVIUPSEERIT RY**
Ossi Hirvonen

**KESÄLAHDEN
RESERVIUPSEERIT RY**
Osmo Anttonen

**KITEEN
RESERVIUPSEERIT RY**
Seppo Kinnunen

**KONTIOLAHDEN
RESERVIUPSEERIT RY**
Liisa Itäniva

**LIEKSAN
RESERVIUPSEERIT RY**
Juhani Lehikoinen

**LIPERIN
RESERVIUPSEERIT RY**
Mauri Nissinen

**NURMEKSEN
RESERVIUPSEERIT RY**
Esko Seppä

**OUTOKUMMUN
RESERVIUPSEERIT RY**
Markku Räsänen

**POLVIJÄRVEN
RESERVIUPSEERIT RY**
Jari Mustonen

**PYHÄSELÄN
RESERVIUPSEERIT RY**
Jouko Kankkunen

**RÄÄKKYLÄN
RESERVIUPSEERIT RY**
Ilpo Pitkänen

**TOHMAJÄRVI-
VÄRTSILÄN
RESERVIUPSEERIT RY**
Arto Juntunen

**VALTIMON
RESERVIUPSEERIT RY**
Markku Pirinen

Muista
myös
reserviläis-
piirien
mainiot
nettisivut:
www.pkreservi.fi

RESERVILÄISPIIRIN JA YHDISTYSTEN PUHEENJOHTAJAT 2011

PIIRIN PUHEENJOHTAJA
Timo Mononen
Rummakontie 8 b,
80400 YLÄMYLLY
040 719 4105
timo.mononen@nic.fi

PIIRIN 1. VARAPUHEENJOHTAJA
Hannu P. Martikainen
Mineraalintie 257 A,
83950 AHMOVAARA
046 600 5463
hannu.p.martikainen@gmail.com

PIIRIN 2. VARAPUHEENJOHTAJA
Terho Hirvonen
Laitilantie 8, 80330 REIJOLA
0400 789 977
hirvonen.terho@pp.inet.fi

ENON RESERVILÄISET RY

Puheenjohtaja
Seppo Puranen
Koukkujoentie 11, 81280 UIMAHARJU
040 835 5790
seppo.puranen@luukku.com

NURMEKSEN RESERVINALIUPSEERIT RY

Puheenjohtaja
Terho Mustonen
PL 16, 75500 NURMES
0500 779 449
jukka.juntunen@kotipysakki.fi

ILOMANTSIN RESERVILÄISET RY

Puheenjohtaja
Viljo Lehtikainen
Rajatie 2 A, 82900 ILOMANTSI
050 573 7916
reijo.hiltunen@tilitalo.fi

OUTOKUMMUN RESERVILÄISET RY

Puheenjohtaja
Erkki Räsänen
Niittyrinne 2, 83500 OUTOKUMPU
050 581 1338
erkki.rasanen@telemail.fi

JOENSUUN RESERVILÄISET RY

Puheenjohtaja
Ilkka Savolahti
Tuomaantie 6, 80160 JOENSUU
050 538 0085
ilkka.savolahti@luukku.com

POLVIJÄRVEN RESERVINALIUPSEERIT RY

Puheenjohtaja
Jorma Huttunen
Kinahmonniementie 35, 83825 KINAHMO
0400 170 046
jorma.huttunen@polvijarvi.fi

JUUAN RESERVILÄISET RY

Puheenjohtaja
Tenho Rautiainen
Asettajantie 7, 75500 NURMES
041 702 7804
tenhorautiainen@suomi24.fi

PYHÄSELÄN RESERVILÄISET RY

Puheenjohtaja
Pertti Leinonen
Uutelantie 10, 80330 REIJOLA
040 528 6184
pertti.leinonen@jns.fi

KESÄLAHDEN RESERVILÄISET RY

Puheenjohtaja
Harri Ivanoff
Myllytie 16, 59800 KESÄLAHTI
0400 654 931
harri.ivanoff@gmail.com

RÄÄKKYLÄN RESERVILÄISET RY

Puheenjohtaja
Mika Karttunen
Paksuniementie 202, 82300 RÄÄKKYLÄ
0400 945 892
karttunenmika@hotmail.com

KITEEN RESERVILÄISET RY

Puheenjohtaja
Mika Matikainen
Huotinvaarantie 2, 82500 KITEE
050 344 0142 ja 040 776 5583
mika.matikainen@pp1.inet.fi

TOHMAJÄRVI-VÄRTSILÄN RESERVILÄISET RY

Puheenjohtaja
Tapani Timoskainen
Postilantie 1, 82600 TOHMAJÄRVI
0400 347 138
tapani.timoskainen@suomi24.fi

KONTIOLAHDEN RESERVILÄISET RY

Puheenjohtaja
Pekka Ratilainen
Keskuskatu 50 b, 81100 KONTIOLAHTI
0500 882 948
pekka.o.ratilainen@luukku.com

VALTIMON RESERVILÄISET RY

Puheenjohtaja
Toimi Säppi
Pajukoskentie 760, 75700 VALTIMO
050 345 1998
tuomo.holttala@oyk.fi

LIEKSAN RESERVILÄISET RY

Puheenjohtaja
Marko Hakala
Ylämäkikatu 6, 81750 PANKAKOSKI
0400 219 793
marko.hakala@nettilinja.fi

VIEKIN RESERVILÄISET RY

Puheenjohtaja
Ahti Kiiskinen
Viekintie 4, 81860 VIEKIJÄRVI
0400 376 185
ahti.kiiskinen@pp1.inet.fi

LIPERIN RESERVILÄISET RY

Puheenjohtaja
Mika Pöppönen
Hiekkalantie 1 A, 83100 LIPERI
050 372 6474
mika.popponen@pp.inet.fi

PIIRI- HALLITUKSEN JÄSENET 2011

ENON RESERVILÄISET RY
Seppo Puranen

ILOMANTSIN RESERVILÄISET
RY
Viljo Lehtikainen

JOENSUUN RESERVILÄISET
RY
Ilkka Savolahti

JUUAN RESERVILÄISET RY
Tenho Rautiainen

KESÄLAHDEN
RESERVINALIUPSEERIT RY
Harri Ivanoff

KITEEN RESERVILÄISET RY
Mika Matikainen

KONTIOLAHDEN
RESERVILÄISET RY
Pekka Ratilainen

LIEKSAN RESERVILÄISET RY
Marko Hakala

LIPERIN RESERVILÄISET RY
Marko Halonen

NURMEKSEN
RESERVINALIUPSEERIT RY
Jukka Juntunen

OUTOKUMMUN
RESERVILÄISET RY
Erkki Räsänen

POLVIJÄRVEN
RESERVINALIUPSEERIT RY
Raimo Tillonen

PYHÄSELÄN RESERVILÄISET
RY
Pertti Leinonen

RÄÄKKYLÄN RESERVILÄISET
RY
Mika Karttunen

TOHMAJÄRVEN-VÄRTSILÄN
RESERVILÄISET RY
Tapani Timoskainen

VALTIMON RESERVILÄISET
RY
Jorma Korhonen

VIEKIN RESERVILÄISET RY
Raimo Toivanen

Reserviupseeripiirin puheenjohtaja Timo Tolvanen on monen ammatin taitaja. Lisäksi hän toimii kouluttajana sekä maanpuolustus- että itsepuolustustaidoissa.

Reserviläistyö on jokapäiväistä elämää

- Kontiorannan varuskunnalla on suuri merkitys maakunnalle. Uskon vakaasti, että Kontiorantaa kehitetään ja varuskunta säilyy jatkossakin, kouluttaen varusmiehiä sekä reserviläisiä, toteaa reserviupseeripiirin uusi puheenjohtaja Timo Tolvanen.

Hänen mielestään Reserviupseeripiirin tilanne on edeltäjien jäljiltä erinomainen.

- Tilanteesta on hyvä jatkaa toimintaa. Yhteistyö veljespiirin, Reserviläispiirin kanssa luo parhaat toimintamahdollisuudet koko reserviläiskentässä.

Tolvanen toteaa Reserviupseeripiirin puheenjohtajiston työnjaon olevan parhaillaan suunnittelussa.

- Tällä hetkellä puheenjohtaja keskittyy piirin asioiden hoitamiseen ja varapuheenjohtajat edustavat piiriä reserviupseeriliitossa, hän havainnollistaa.

Kuinka lie sattunutkaan, molemmat Reserviläispiirin puheenjohtajat kuuluvat Ylämyllyn ympäristön ”vakiokalustoon”.

- Koti sijaitsee Ylämyllyllä, Jyrin kylässä, ja perheeseen kuuluu vaimo ja kaksi aikuista lasta.

Liperiläissyntyinen Tolvanen valmistui Liperin lukioista 1977, ja suoritti sen jälkeen varusmiespalveluksensa Karjalan Jääkäripataljoonassa Kontiorannassa. Sieltä tie vei RUK:n kurssille numero 156. Metsäkoulun jälkeen, 1979 hän meni palvelukseen Pohjois-Karjalan Patteristoon. Päälystöpäivästä hän opiskeli vuosina 1980-1981 sekä 1991-1992. Maatalousopinnot Nurmeksessa ja Joensuussa 1988-90. Hierojan ammattitutkinto ISLO:ssa 2005. Reserviin Tolvanen siirtyi Pohjois-Karjalan Prikkaatista vuoden 2005 lopussa. Sen jälkeen hän on toiminut MPK:n Pohjois-Karjalan maanpuolustuspiirin koulutuspäällikkönä. Tällä hetkellä virkanimike on MPK:n Pohjois-Karjalan koulutus- ja tukiyksikön koulutuspäällikkö.

- Minulla on myös toiminimen alla palveluyritys, jonka palvelusortimenttiin kuuluu hommat maatalous- ja metsätoista liikunnanohjaukseen ja hierontaan.

Liikunta tärkeää

Tolvanen liittyi Liperin Reserviupseeriyhdistykseen heti ”siviiliin” päästyään.

- Maanpuolustus- ja reserviläistyö on jokapäiväistä elämää vapaassa, itsenäisessä Suomessa, hän kiteyttää.

Harrastuksikseen hän ilmoittaa kalastuksen ja sotahistorian. Liikunta ja urheilu ovat kuitenkin lähinnä sydäntä, ja eniten viehättävät kamppailulajit. Lajien filosofiaan kuuluneen olla mainostamatta taitojaan, mutta pienellä myyräntyöllä selvisi, että puheenjohtaja on pitkän linjan karateka, ja hänellä on wado-ryu karatessa ensimmäisen asteen musta vyö.

Tolvanen iloitsee myös mahdollisuuk-

sista, joita myös reserviläisveljille on avautunut.

- Piirien toiminnanjohtaja Ari Eskelisen ideoima Tuli- ja Liike -toimikunta tarjoaa liikunnan ja ammunnan tiimoilta entistä parempia mahdollisuuksia reserviläiskunnan kohentamiseen. Lisäksi molemmat piirit pääsivät Pokali:n jäseniksi vuonna 2010. Joten liikunnan osalta mahdollisuudet ovat erinomaiset. Ahti Korhosen johtama Pohjois-Karjalan KOTU antaa puolestaan mahdollisuuden sotilaallisten taitojen kehittämiseen sekä ylläpitoon.

Elämä on selviytymistä

”Tuntematon sotilas” on Suomen tunnetuimpia kaunokirjallisia teoksia. Sen sankarit lähtivät sotaiselle retkelle Ylämyllyn Paloaukealta. Nykyisin Paloaukean koululla harjoitellaan neljänä iltana viikossa Venäjällä kehitettyä taistelulajia, Systemaa. Koulutusta tarjoaa Jyrin kamppailukerho, jonka perustaja ja puheenjohtaja Timo Tolvanen on.

- Kerhon perusajatuksen mukaan elämä on selviytymistä. Jos ihminen joutuu puolustamaan itseään, niin tärkeintä on selviytyminen. Toinen olennainen ajatus on, että pelko ja kipu ovat hallittavissa. Näin selviytymiskamppailu ei välttämättä pääty vastustajalta saatuaan osuaan, Tolvanen selittää.

Kamppailukerho ei ole tarkoitettu nakkikioskitappeluiden valmistusyksiköksi. Tolvasen mielestä laji tarjoaa myös naisille mielekkään tavan harrastaa itsepuolustustaitoja.

- Moneen muuhun kamppailulajiin verrattuna Systeman harjoittelu on melkein pälekinomaista. Toki harjoitteluun kuuluu myös todella kovia kontakteja, mutta aina niissä rajoissa, että harjoituspari osaa ottaa tekniikat vastaan.

Systema ei myöskään ole niin muodollinen kuin karate, judo, aikido ynnä muut itämaiset itsepuolustuslajit. - Tässä ei ole vyöarvoja, pukuja tai sen suurempaa filosofista ajattelua. Harjoittelun pääpaino on keuhonhallinnassa, erottelevyössä sekä hengityksen hallinnassa. Lähtökohdaksi voisi sanoa, että harjoittelija tulee sinuiksi itsensä kanssa.

Jyrin kamppailukerhon treeneihin voi mennä tutustumaan vaikka yhdeksi keräksi ja milloin tahansa. Seura järjestää myös harjoituksia yrityksille ja yhteisöille. Harrastajien alaikäraja on 18 vuotta, yläikärajaa ei ole.

- Toivoisin, että myös reserviläiset tulisivat tutustumaan kerhomme toimintaan. Useimmiten uhkaavat tilanteet voi välttää ihan perusasialla eli kiinnittämällä huomiotasi missä liikkuu ja mihin aikaan. Kuitenkin on hyvä tietää mitä voi tehdä, jos ei voikaan lähteä pakoon, sanoo Timo Tolvanen.

Sivun tekstit ja kuvat:
Armas Härkönen

Timo Monosella on ollut vuosien varrella lukuisia harrastuksia, mutta tällä hetkellä ovat päällimmäisenä reserviläispiirin asiat.

Hallinto kenttää lähemmäksi

- Mielestäni piirihallitus ei saa olla suljettu paikka joillekin tietyille, eri yhdistyksistä valituille henkilöille. Kyllähän kokouksissa voi olla muitakin mukana ja mielestäni se olisi jopa suotavaa, toteaa reserviläispiirin uusi puheenjohtaja Timo Mononen.

Ilman suurempia miettimisiä välähtää käytännön esimerkiksi polvijärveläiset toimijat.

- Sieltä kokouksiin tulee piirihallituksen jäsenet, mutta mukana on autollinen muutakin porukkaa. Se on hyvä käytäntö, jota voisi toteuttaa muissakin yhdistyksissä. Jos jollakulla on mielenkiintoa näihin asioihin ja toimintaan yleensäkin olemassa, niin reippaasti mukaan vaan.

Mataloittaakseen mahdollista hallinnon ja jäsenistön välistä kynnystä puheenjohtajista on myös suunnitellut jalkautuvansa yhdistyksiin.

- Pistäkää reilusti sähköpostia tulemaan kokouksista ja tapahtumista. Yritetään, että joku puheenjohtajista pääsisi käymään. Olisi erinomaisen hienoa käydä eri paikkakunnilla tutustumassa aktiiviporukkaan ja toimijoihin. Heittäkää myös reilusti avoimia kysymyksiä, niin pätkäillään porukassa ratkaisut.

Piirihallitus on pyytänyt yhdistyksiä ilmoittamaan, löytyykö heiltä omaa lippua. On myös kehoitettu valitsemaan yhdistykselle lippuvastaava ja hänelle varamies.

- Silloin tällöin vuoden aikana tulee sellaisia tapahtumia, joissa näitä lippulinnoja olisi hyvä olla. Mielestäni se on yksi hyvä toimintatapa myös yhdistykselle.

Piirin tilanteen Mononen näkee hyvänä. - Esimerkiksi toiminnanjohtajan työpanos on käsittämättömän suuri. Kun Ari Eskelinen ottaa homman, hän myös tekee sen - kelloon ja almanakkaan katsomatta. Hän on myös aina valmis lähtemään, kun kutsu käy.

Ylämyllyn yrittäjä

Polvijärvellä lapsuuttaan viettänyt, Outokummussa ja Imatrallakin vaikuttanut nykyinen reservin ylikersantti Mononen suoritti varusmiespalveluksensa Ylämyllyllä, jossa sai tykinjohtajan koulutuksen.

- Olen aina ollut hyvin maanpuolustushenkinen ja kiinnostunut asiasta, mutta aika ei ole riittänyt. Syksyllä 2005 menin Liperiin reserviläisten syyskokoukseen vähän katselemaan tilannetta, ja tulini puheenjohtajana pois. Sen jälkeen aloin ihan aakkosista opettelemaan asioita. Silloinen toiminnanjohtaja Tenho Ilvonen kertoi kuvioista ja väänsi rautalangasta mallia.

Timo Monosen vanhemmat olivat kauppiaita, joten ala tuli jo pienestä pitäen kantapään kautta tutuksi. Hän myös kouluttautui kauppaopistossa laskentamerkonomiksi.

- Vanhempi veljeni lähti opiskelemaan lääkäriksi, joten kauppiaan ura lankesi minulle luonnostaan. Itse asiassa koulutin itseäni Keskon sisäisessä instituutissa koko ajan, armeija-aikanakin suoritin liikkeenhoitollisia tutkimuksia.

Monosen Imatran reissun aikana Ylämyllylle alettiin suunnitella K-Marketin rakentamista, ja myös hänelle kauppiaan tehtävää tarjottiin.

- Vuonna 1991 kauppa avattiin, ja vuonna 2005 myin osuuteni kiinteistöä lukuun ottamatta pois. Sain silloin sairaskohtauksen, ja lääkäri sanoi, että nyt vaihdetaan

ammattia tai suvulla on karjalanpaistijuhlat tiedossa.

Lähtöjä riittää

Monosen Rummakontien avarassa ja kauniissa kodissa on yksi nurkkaus täynnä soitimia. Heidi-vaimolla on yhdessä huoneessa kirjanpito- ja tilitoimisto, ja hän myös valmistaa ja myy keramiikkaa. Lapsia on perheessä neljä.

- Nuorena harrastin myös musiikkia. Tällä hetkellä pääharrastuksena on reserviläistoiminta. Harrastukseensa mies panostaa täysillä.

- Kahdesta viiteen lähtöä on joka viikko, joko reserviläispiirin tai paikallisyhdistyksen eri jutuissa. Onneksi työtilanteeni on tällä hetkellä sellainen, että pystyn noudattamaan liukuvia työaikoja. Jos olen päivällä edustustehtävissä, niin teen sitten omat työni illalla tai yöllä.

Yhdistystoiminnan yhdeksi rikkaudeksi hän määrittelee sen, että toiminnassa kohtaa paljon samanhenkisiä ihmisiä ja oppii myös tuntemaan uusia ihmisiä. Jo varapuheenjohtajan paikalta tie kävi edustustehtäviin monenmoisissa tapahtumissa, paikoissa ja tilanteissa. Monosen mielestä luottamustehtävien hoito on asennekysymys.

- Puheenjohtajana on ensiksi ajateltava piirin asiat, ja sitten vasta miltä itsestä tuntuu. Mutta se sisältyy tähän lupaukseen hoitaa asiat. Homma pitää hoitaa ja mahdollisimman iloisella mielellä, sanoo Timo Mononen.

Villisikafarmari

Vuonna 2005 Timo Mononen joutui lääkärin määräämään lepoon, ja sen aikana jo aiemmin herännyt ajatus villisikafarmista kypsyi käytännön toimiksi.

- Tällä hetkellä päelinkeinona on Aamu-USvan riistatila ja lihan jalostus yhdistettynä kauppaenteistön isännöintiin, hän kertoo.

Villisiat vilistävät 10 hehtaarin aitauksessaan vapaasti omassa laumassaan - peräkkäin kuin junan vaunut. Tietysti sillä erolla, että nämä junat kulkevat pakkasellakin.

- Siperiassa villisika elää luonnonvaraisena, ja siellähän pakkasta voi olla 50 astetta. Ensimmäisenä talvena täälläkin oli 36 astetta pakkasta, ja hyvin nämä pärjäisivät. Possuille tulee lämmin ”kunnallinen” vesi kymmeneen juomakuppiin eri puolilla tarhaa.

Mononen kertoo, että sikojen kasvatuksessa pyritään mahdollisimman tasalaatuisen kasvuun ja pohjana ruokaohjeistuksessa on normaalin sian ruokinta.

- Käytännössä niitä syötetään litistetyllä ohralla, joka tulee lähipehloilta. Luomustatus saataisiin aika helposti, mutta sillä ei tällä hetkellä saada nostettua arvoa tuotteelle eikä lihalle hintaa.

Villisian kinkku on nostanut vankasti suosiotaan joulupöydässä. Vaikka hinta on reilusti ”suolaisempi” kuin vaikkapa Tanskalta tulleella normaalilla kinkulla.

- Noin 30 prosenttia enemmän olisi mennyt tavaraa joulun alla kuin oli. Kuka villisian mausta tykkää, on lihasta valmis myös maksamaan. On useita asiakkaita, jotka ovat kerran kokeilleet, ja sen jälkeen on ollut vakioitilaus päällä.

Nurmeksen Reservinupseerit ry:n 70 –vuotisjuhlaan ja Maanpuolustusjuhlaan osallistui mukavasti väkeä.

Monimuotoista toimintaa jo 70 vuotta

Nurmeksen Reservinupseerit juhlivat 70 vuotista taivaltaan 29. päivänä tammikuuta maanpuolustusjuhlan merkeissä. Juhlapäivä alkoi muistokynttilöiden sytyttämisellä edesmenneiden yhdistysten perustajajäsenten ja puheenjohtajien haudoille, ja jatkui Nurmeksen sankarihaudoilla suoritettuna seppeleenlaskulla. Nurmestalon Hannikaisen salissa pidetyn pääjuhlan tervehdyssanat lausui juhlijan yhdistyksen puheenjohtaja Esko Seppä. Hän kiitti vuosien varrella rinnalla kulkeneita lukuisia yhteistyökumppaneita, ja kertoi yhdistyksen kohdistaneen saamansa huomionosoitukset ja muistamiset Nurmeks-Valtimo Sotainvalideille ja Nurmeksen Sotaveteraaneille.

- Emme koskaan voi kyllin kiittää veteraaneja heidän taistellen säilyttämästä itsenäisyydestämme. Teidän uhrauksienne ansiosta saamme elää erinomaisessa Suomessa, vaalien ja ylläpitäen rakasta isänmaatamme, Seppä totesi.

Puheenjohtajan mukaan yhdistys on pyrkinyt toiminnallaan mahdollistamaan jäsenistön maanpuolustustahtoisien reserviläistoiminnan sekä aktivoimaan heidän pyrkimyksiään muutoinkin yhteisen isänmaan hyväksi, unohtamatta hyvän kunnan merkitystä kaikessa toiminnassa.

- Tämän päivän reserviläistoiminta on haasteiden edessä, ei vähiten puolustusvoimissa, kuin myös yhteiskunnassa käytävän uudistusprosessin myötä, Esko Seppä puhui

Musiikkia juhlassa tarjosivat Karjalan Sotilassoittokunta johtajanaan musiikkimajuri Petri Junna, sekä Nurmeksen Musiikkiyhdistyksen mieskuoro, johtajanaan Matti Turunen.

Valtioneuvoston tervehdyksen juhlaan oli lähettänyt puolustusministeri Jyri Häkämies, paikan päällä tervehdyksensä esittivät Nurmeksen kaupunginjohtaja Pertti Vainionpää, ja everstiluutnantti Jouni Mattila Pohjois-Karjalan aluetoimistosta.

Historiaa

Kunniapuheenjohtaja, reservin majuri Seppo Laitinen kertoi historiikissaan, että Nurmeksen Reservinupseerikerho perustettiin 5. päivänä tammikuuta 1941, ja heti perustamispäivänä kerhoon liittyi yli 40 jäsentä. Kesällä alkanut jatkosota esti toiminnan lähes kokonaan, ja vuoteen 1949 saakka reserviläistoimintaa ei pidetty mielekkäänä.

Naisjaosto toimi vuosina 1957 – 2001, ja yhdistys sai oman lipun vuonna 1961. Perhekeskeistä yhdistystoimintaa on edesauttanut vuonna 1973 hankittu Tetrivaaran maja, myöhemmin Omeliaksi ristitty tuki-kohta. Muistomerkkejä on seitsemän vuosikymmenen aikana hankittu ja paljastettu useita.

- Operaatio Umpihanki on järjestetty helmikuusta 1967 lähtien lähes joka vuosi. Vuodesta 1999 lähtien Umpihanki on ollut myös Maanpuolustuskoulutus ry:n kurssi, joskin meillä on edelleenkin merkittävä rooli järjestelyissä. Puolustusvoimien suuriarvoisella tuella ovat nyt ohjelmassa erilaiset ammunnat, ase- ja muut kalustoesittelyt, kertoi Laitinen.

Hän totesi, että jotoksen keskeinen elementti on edelleenkin perinteinen hiihtovaellus maastoyöpymisineen. Umpihankeen osallistuminen antaa myös kaksi kertausharjoituspäivää.

- Yhdistyksemme toiminta ollut näiden 70 vuoden aikana oman arviomme mukaan varsin monipuolista. Eräänä merkittävänä toimintamme mittarina on se tosiseikka, että yli 10 prosenttia jäsenistöstämme on palkittu RUL:n kultaisella ansiomerkillä, Seppo Laitinen totesi.

Juhlapuhujana toimi Frontexin pääjohtaja, prikaatinkenraali Ilkka Laitinen.

Yleistä asevelvollisuutta kehitettävä

- Seitsemänkymmentä vuotta sitten Suomessa ja Nurmeksessa elettiin kovia ja epävarmoja aikoja. Huoli tulevaisuudesta oli suuri ja tuoret muistot kirvelivät. Kauppala oli sodan jäljiltä osin raunioina ja kaikkea oli puutetta. Mutta usko tulevaisuuteen oli kova. Ymmärrettiin myös, että kaikkien oli toimittava yhteisen hyvän eteen. Näin ajattelivat myös Nurmeksen reservinupseerit, totesi juhlapuheessaan ”kaupungin oma poika”, Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston, Frontexin pääjohtaja prikaatinkenraali Ilkka Laitinen.

Hän pohti puheessaan muun muassa yleisestä asevelvollisuudesta käytyä keskustelua.

Suomen kokemukset ja puolustusminis-

terin elokuussa 2009 asettaman selvitysryhmän työn tulokset ovat yhteneväiset ja selvät: yleinen asevelvollisuus on Suomelle tarkoituksenmukaisin ratkaisu, mutta sen kehittäminen on välttämätöntä.

- Yleinen asevelvollisuus on merkittävä linkki puolustusvoimien ja muun yhteiskunnan välillä. Se parantaa kriisinsietokykyä sekä yksilön että yhteisön kannalta. Yleisen asevelvollisuuden yhteiskunnallisia, kansanterveydellisiä ja sosiaalisia vaikutuksia ei pidä aliarvioida, Laitinen puhui.

Prikaatinkenraalin mielestä asevelvollisuus on nähtävä kokonaisuutena. Varusmiespalvelus on siitä vain yksi ja ajallisesti kovin lyhyt osa. Tehtävä reservissä ja reservin kertausharjoitukset ovat hyvin merkittävä osa asevelvollisuutta.

- Reserviläistoiminta on olennainen osa tässä kokonaisuudessa. Reservi ja reserviläistyö kuuluvat yhteen. Suomalaisille sotajoukoille on aina ollut tyypillistä, että johtajaksi tullaan omilla ansioilla. Sotilasjohtajuuden kannalta olennaista on se, että joukkoja johdetaan niiden keskuudesta ja niiden edestä.

Laitinen mukaan reservinupseereilla on tehtäviensä vuoksi sekä muodollinen että moraalinen vastuu johtoonsa uskottuista yksiköistä. Ne on koettava omiksi.

- Reservinupseerien tulisi toimia aktiivisesti koko reserviläiskentän kokoajan yhteiseksi hyväksi. Sodanajan joukon on oltava yhtenäinen, oltiinpa maastopuvussa tai ei, totesi Ilkka Laitinen.

Teksti Armas Härkönen
Kuvat: Matti Häkkinen

Juhlassa palkitut

Nurmeksen Reservinupseerit ry:n standaari:

Prikaatinkenraali Ilkka Laitinen

RUL:n standaari:

Ossi Korhonen

Piirin standaari:

Pekka Kurkinen, Visa Ikonen.

Reservinupseeripiirin kultainen ansiomerkki:

Tauno Kumpulainen, Lauri Lukkarinen, Jari Mustonen, Heikki Parviainen.

Hopeinen ansiomerkki:

Hannu Gröhn, Pauli Korhonen, Ali Pylkkänen, Urpo Saastamoinen.

Pronssinen ansiomerkki:

Juha-Matti Asikainen, Arto Martikainen.

Mannerheim-ristin ritareille muistopaasi

Kontiolahden kirkkopuistossa paljastettiin itsenäisyyspäivänä kolmen Kontiolahdessa syntyneen Mannerheim-ristin ritarin; **Valde Sorsan**, **Veikko Saarelaisen** ja **Lauri Kokon** muistopaasi sekä heidän ritarinimityksistään kertova infotaulu. Talkootyöllä ja lahjoitusvaroin hankitun muistomerkin on suunnitellut Kontiolahden sotaveteraanien sihteeri **Heimo Kinnunen**.

Kontiolahden seurakunta tarjosi mahdollisuuden pystyttää muistomerkki sankarihautausmaan jatkeena olevaan kirkkopuistoon. Puiston edellinen omistaja **Onni Räsänen** toimi sodan aikana komppanian vääpelinä. Lomilla Kontiolahdella käydessään hän merkitsi jokaiselle komppaniastaan kaatuneelle sotilaille muistopuun tuohon männikköön, näitä muistopuita kertyi sodan aikana 49 kappaletta. Myöhemmin **Onni Räsänen** lahjoitti tuon muistomännikön Kontiolahden seurakunnalle, sillä toivomuksella, että kaunis mäntymetsä säilytettäisiin ns. muistometsikkönä.

Muistomerkki on kasattu kolmesta Salpalinjan panssariesteestä, jotka ovat aikoinaan louhittu Salpalinjaa varten ritari **Valde Sorsan** äidin mailta Jakoskelta.

Alikersantti **Valde Matias Sorsa** sai ristin numero 8 syyskuun 1. päivänä 1941. Korpraali Sorsa palkittiin erikoisesti urheudesta ja taistelupartioiden ansiokkaasta johtamisesta. Sorsa sai tarkka-ampujan luodin selkäänsä 15.6.1942 ja menehtyi kenttäsairaalan leikkaukspöydälle.

Ritariristin numero 37 sai korpraali **Veikko Saarelainen** 19.11.1941. Saarelainen joutui konekivääriautoineen vihollisen väijytykseen 27.7.1941. Hän tuhosi haavoittuneenakin konekiväärillä peräti 20 vihollisen ajoneuvoa, sekä suurimman osan näiden ajoneuvojen sotilasta. Hän haavoittui myös 18.7.1941 ja 4.1.1942. Hänet kotiutettiin marraskuussa 1944.

Luutnantti **Lauri Albin Kokko** sai ritariristin numero 84. Aloitekykyisen ja häikäilemättömän Kokon johtama komppania onnistui useamman ker-

Kontiolahden kirkkopuistossa paljastettiin itsenäisyyspäivänä kolmen Kontiolahdessa syntyneen Mannerheim-ristin ritarin muistopaasi sekä heidän ritarinimityksistään kertova infotaulu.

ran tuhoamaan itseään huomattavasti vahvempia vihollisosastoja. Luutnantti Kokko haavoittui kahdesti 12.11.1942 ja 2.4.1943.

Muistopaaden pystytystyö on vaatinut **Heimo Kinnusen** suunnittelu- ja valvontatyön lisäksi Kontiolahden Reserviläisiltä ja Reserviupseereilta kymmenien tuntien talkootyöpanoksen. Hanketta ovat tukeneet useat Kontiolahtelaiset kaivu- ja kuljetusyrietykset sekä yksityishenkilöt ja

yhteisöt rahalahjoituksin.

Tilaisuudessa oli mukana muistomerkin saaneiden Mannerheim-ristin ritareiden omaisia, puheen paljastustilaisuudessa pitivät rehtori **Ilpo Saarelainen** ja sotaveteraanipiirin puheenjohtaja **Olavi Lösönen**, tilaisuudessa esiintyi mieskuoro Kontioiset ja puhallinorkesteri. Tilaisuuden päätteeksi oli kahvitarjoilu Kontiolahden seurakuntatalolla.

Teksti ja kuvat: Hannu Parviainen

Viisi uutta jäsentä Valtimolta

Paavo Harakka sai jäsenhankintapuukon

Vuodeksi 2010 lanseeratun jäsenhankintakilpailun ensimmäiset palkinnot on jaettu.

Jäsenhankinnassa menestyneet saivat yksilöllisesti numeroitun (RUK-kursipuukosta varta vasten räätälöidyn) jäsenhankintapuukon, kunniakirjan ja liiton historiikin. Palkinnot jakoivat Mika Hannula ja Yrjö-Pekka Rautalahti. Puukkojen numerointi alkaa Suomen Reserviupseeriliiton perustamisvuodesta 1931. Sen sai henkilö, jonka hankkimat kolme uutta jäsentä olivat maksaneet jäsenmaksunsa ensimmäisenä. Kunnian sai Jari Oikarinen.

Pohjois-Karjalan mainetta piti yllä majuri Paavo Harakka Valtimolta hankkimalla viisi uutta jäsentä.

Tulos on erinomainen, kun ajatellaan Valtimoa rekrytointialueena. Tulos oli osaltaan vaikuttamassa siihen, että Reserviupseeripiirin jäsenmäärän laskeminen saatiin katkaistua ja jopa pieneen nousuun.

Puukkoja myönnettiin 24 kappaletta ja Paavo Harakalle myönnettiin puukko jonka numero on 1953.

Teksti: Ari Eskelinen
Kuva: Satu Tanskanen

Oltermannin hiihto sivakoidaan Pohjois-Karjalassa

Järjestyksessään 66. Oltermannin viesti kisataan tällä kertaa 16.- 17. päivinä maaliskuuta Pohjois-Karjalan hulppeissa vaaramaisemissa.

Hiihtoon osallistuvat Itä-Suomen sotilasläänin alueella toimivien joukkojen varusmies- ja henkilökuntajoukkueet sekä reserviläisjoukkueet Itä-Suomen maakunnista. Tänä vuonna itäsuomalaisten lisäksi osallistuu kisaan kutsuttuina neljä ulkopuolista joukkuetta.

Mukaan on ilmoittautunut yhteensä 19 joukkuetta. Joukkueiden kokoonpanoon kuuluu joukkueen johtajan lisäksi 10 hiihtäjää, huoltaja, yksi varamies ja kaksi kuljettajaa.

Ensimmäisen kilpailupäivän aamuna julkaistaan kilpailureitti, jonka jälkeen joukkueet suunnittelevat hiihtoreittinsä ja päivän aikana myös tiedustelevat sen.

Viestinviejät lähtevät matkaan 16. päivän iltana kello 21 Ilomantsista ja hiihtomatkaa kertyy linnuntietä noin 70 kilometriä.

Viestiä viedään yöaikaan pareittain osuudelta toiselle suunnistaen ja rastien kautta hiihtäen sotilasvarustuksessa. Mukana kuljetetaan joukko-osaston komentajan kirjoittama viesti Oltermannille. Vaikka kaikkien tavoitteena on voittajalle ojennettava Oltermannin sauva, tärkeintä on viestin perille tuominen.

Niin kuin hyvin muistamme, vuosi sitten tiukan kisan voitti Pohjois-Karjalan reserviläispiirin joukkue.

Karjalan Pojat toivottaa kaikille maakunnan joukkueille onnea ja menestystä!

Pro Patria –taulun paljastivat Pohjois-Karjalan Rajavartioston komentaja, eversti Tero Kaakinen ja Tohmajärvi-Värtsilän Reserviupseerien puheenjohtaja Arto Juntunen. Kunniaavartiossa rajavartijat Harri Happonen ja Ville Heinonen.

Sankarivainajien muistotaulu paljastettiin Tohmajärvellä

Tohmajärvi-Värtsilän Reserviupseerit vietti 70-vuotisjuhliansa tammikuun alussa. Yhdistys on perustettu välirauhan aikana 12.1.1941. Ajatus oli syntynyt Värtsilästä Tohmajärvelle siirtyneiden reserviupseereiden keskuudessa. Jatkosodan levottomien aikojen toiminnasta ei ole tietoja ja alkuaikojen asiakirjat ovat kadonneet, mutta säännöllinen toiminta alkoi vuonna 1945. Tuolloin toukokuun 20. päivä pidetyssä kokouksessa toimintaa käynnisti 11 reserviupseeria. Yhdistyksen nimi oli tuolloin Tohmajärven-Värtsilän Reserviupseerikerho r.y. Ensimmäinen puheenjohtaja oli Simo Kähäri – mies joka johti tohmajärveläisiä jatkosodassa. Sotien jälkeinen toiminta oli epävarmalla pohjalla johtuen Valvontakomission määräyksistä ja poliittisesti epävarmasta ajasta. Yhdistys myi omistamansa pienen kiinteistön lakkauttamisen pelosta. Reserviupseeriliitto sai kuitenkin jatkaa toimintaansa ja uusia kerhoja perustettiin ympäri maata.

Kerhon toiminta oli vilkasta sotien jälkeisinä aikoina. Yhdistyksen toimintaan kuuluivat kerho- ja esitelmällat sekä urheilutoiminta kunnan kohottamiseksi. Ja tietenkin aatteellinen toiminta maanpuolustustahdon ja –hengen lujittamiseksi. Sodan jälkeen myös huolto- ja avustustoiminta kaatuneiden omaisten, sotainvalidien ja veteraanien auttamiseksi nähtiin

tarpeelliseksi. Toimintaan kuului myös hengellinen, juhla- ja virkistystoiminta sekä retkeily. Vuosikokoukset pidettiin ajallaan ja yhteistoimintaa jatkettiin aliupseeriyhdistyksen ja naistomikunnan kanssa. Esitelmänpitäjät yhteisiin tilaisuuksiin saatiin Rajavartiostosta, Sotilaspiirin esikunnasta, pohjoiskarjalaisista varuskunnista sekä reserviupseeri- ja aliupseeripiiristä. Esitelmät pitivät myös omat jäsenet kertoen kokemuksiinsa sota-ajalta sekä palveluksestaan YK-joukoissa.

Toimintaa

Ensimmäisen 25 vuoden aikana kerho ylisi mittaviin suoriin urheilun saralla. Niinpä kerho sai monia piirin kiertopalkintoja sekä henkilökohtaisissa että joukkuekilpailuissa. Kerho kantoi järjestelyvastuun yhdessä aliupseerien kanssa monista piirin syys-, talvi- ja ampumamestaruuskilpailuista.

Kerhon toimesta aloitettiin itsenäisyyspäiväjuhlien järjestäminen vuonna 1952. Perinne jatkuu edelleen yhteistyössä Tohmajärven kunnan kanssa. Veteraanipäivän vietto ja juhla-järjestelyt 27.4. tulivat mukaan ohjelmaan vuonna 2008.

Jouluaaton kunniaavartiot sankarihautoilla ovat perinteisesti olleet reserviupseerien vastuulla yhdessä reserviläisten kanssa. Lahdensillan Suomen sodan 1808 – 1809 muistomerkkiä on kunnostettu ja korjattu viimeksi

kesällä 2007.

Itsenäisyyspäivänä 6.12.1966 kerho vietti 25-vuotisjuhliansa. Juhla oli samalla kunnan itsenäisyysjuhla. Juhlissa julkaistiin kirjanen ”25 vuotta maanpuolustustyötä – Tohmajärvi-Värtsilän Reserviupseerikerho ry”. Tilaisuudessa vihittiin naistomikunnan lahjoittama lippu. 30-vuotisjuhlakokous pidettiin Tohmajärven Rajakomppaniassa ja 40-vuotisjuhlakokous vuonna 1981 Martti Iittiläisellä. Vuonna 1991 yhdistys vietti 50-vuotisjuhliansa. Juhlapuhjana oli Reserviupseeriliiton varapuheenjohtaja majuri Jorma Kotisaari. Juhlissa esiintyi reserviupseereista koottu kuoro, joka esitti laulusikermiä sota- ajoilta Teuvo Varosen säestämänä.

Sankarivainajille muistolaatta

Yhdistyksen 70-vuotisjuhlissa paljastettiin sankarivainajien muistolaatta Tietäväisen koulun pääaulassa. Ajatus syntyi keväällä 2010 ja rahankeräys aloitettiin syksyllä. Pro Patria –muistotaulussa on 454 sankarivainajien nimeä. Vainajat ovat pääosin sotilaita, mutta yhtäläillä henkensä isänmaan puolesta antaneita ovat myös lotat, työvelvolliset ja sotilaspojat. Vanhin sodissa kaatunut oli lähes 63-vuotias värtsiläläinen Juho Kakkonen ja nuorimmat 12-vuotiaat sotilaspojat Kauko Laakkonen ja Reijo Stranden.

Juhlaan toivat tervehdyksensä

Pohjois-Karjalan Alueoimiston päällikkö everstiluutnantti Jouni Mattila, kansanedustaja ja eduskunnan puolustusvaliokunnan jäsen reservin majuri Eero Reijonen, Reserviupseeriliiton liittovaltuuston puheenjohtaja reservin majuri Matti Ankelo sekä Viron Reserviupseeriliiton EROK:n edustaja merivoimien reservin luutnantti Kuno Peek. Reijonen painotti valtiovalnan tervehdyksessä yleisen asevelvollisuuden ja kertausharjoitusjärjestelmän merkitystä, Ankelo otti omassa tervehdyksessään esille samoja teemoja ”Ammattiarmeijaan Suomella ei ole varaa eikä sen suorituskyky riittäisi koko maan puolustamiseen.”

Rajaseudun historiaa

Juhlan pääpuhujana oli Pohjois-Karjalan Rajavartioston komentaja eversti Tero Kaakinen. Kaakinen toi esille puheessaan rajaseudun historiaa

ja sitä, kuinka Talvisodan rauha ja Jatkosota sekä rauha 1944 muuttivat tohmajärveläisten ja erityisesti värtsiläläisten elämää. Kaakinen otti puheessaan uutta näkökulmaa myös Jatkosodan alkuun 1941. Nykytermillä: ”Olisiko aika tuotteistaa Karjalan Armeijan hyökkäyksen alkuvaiheet? Koskaan aiemmin ei Pohjois-Karjalan raja-alueella ole ollut noin mittavaa sotajoukkoa, ja toivoa sopii, että noin suurta määrää sotilaallista voimaa ei tarvitsisi enää koskaan täällä nähdä.”

Juhlan musiikillisesta annista vastasivat Karjalan Sotilassoittokunta musiikkimajuri Petri Junnan johdolla sekä Kemien koulun lapsikuoro opettaja Tuija Ilvosen johdolla ja opettaja Sari Haukijärven säestämänä. Juhlan tarjoiluista vastasivat tohmajärveläiset Martat sekä Rajasotilaskotisaret.

Teksti: Arto Juntunen
Kuva: Kari Sarkkinen

Rajavalvonnasta

”Rajavalvontaan pätee sama logiikka kuin kriisinhallintaan. Ongelmat ovat parasta ratkaista siellä, missä ne ilmenevät. Tätä taustaa vasten on hyvin ymmärrettävissä se, miksi suomalaiset rajamiehet ovat olleet valvomassa EU:n ulkorajaa muun muassa Kreikassa, Espanjassa, Unkarissa ja Slovakiassa. Näissä johtamani viraston järjestämissä operaatioissa on näytetty suomalaista osaamista. Paras tunnustus on tullut eurooppalaisilta kollegoilta: suomalaiset rajamiehet ovat Euroopan eliittiä.”

Frontexin pääjohtaja, prikaatinkenraali Ilkka Laitinen Nurmeksessa 29.1. 2011.

YRITYKSET ESITTELYSSÄ!

PKO:lla on jo yli 60 000 asiakasomistajaa. Konsernin lippulaiva on Prisma-kauppakeskus, jonka kassoilla on aina vipinää. Kuva: PKO.

Pohjois-Karjalan Osuuskauppa jatkaa kasvuaan

S-ryhmään kuuluvan Pohjois-Karjalan Osuuskaupan nousujohteinen kehitys jatkuu. PKO:n tuotteita ja palveluita ostettiin viime vuonna konsernin kaikkien aikojen ennätyssummalla, 310 miljoonalla eurolla. Tulos oli 15,3 miljoonaa euroa eli 5,9 prosenttia liikevaihdosta. Edellisvuoteen nähden tulos parani yli kolmella miljoonalla eurolla.

- Uskon myynnin kasvavan vielä sadalla miljoonalla eurolla vuoteen 2016 mennessä, arvioi toimitusjohtaja Juha Kivelä.

- PKO on markkinajohtaja päivittäistavarakaupassa maakunnassa. Osuutemme on viimeisen 25 vuoden aikana nousut noin 10 prosentista yli 50 prosenttiin, kaupallinen johtaja Tuomo Moilanen toteaa.

PKO:lla on jo yli 60 000 asiakasomistajaa. Lukema kattaa alueen talouksista 76,6 prosenttia. Suurin talouspeitto, 92,5 prosenttia löytyy Kontiolahdelta. PKO:n omistajien eli jäsenten ylintä päätäntävaltaa käyttää edustajisto, johon kuuluu 40 jäsentä. Edustajiston jäsenet valitaan neljäksi vuodeksi kerrallaan asiakasomistajien keskuudessa toimeenpantavilla vaaleilla. Nykyisen edustajiston toimikausi on 2008 - 2012.

Investointeja

Vuoden 2010 merkittävin investointikohde oli Sokos-Vaakuna -korttelin laajennus ja uudistaminen. Joensuun kaupunkikeskustan historiallisesti merkittävimmissä kauppakorttelissa toimii nyt ravintolatavaratalo kahdeksan ravintolan voimin, laajennettu Sokos Hotel Vaakuna ja S-market sekä uudistettu Sokos-tavaratalo. Investointi työllisti merkittävästi oman maakunnan suunnittelijoita ja rakentajia.

PKO avasi kesäkuussa 2010 uudet S-marketit sekä Ylämyllylle että Reijolaan.

- Kaupankäynti molemmissa myymälöissä on ollut vilkasta ja asiakasomistajia on liittynyt myymälöiden vaikutusalueilta runsaasti, Kivelä kertoo.

Leikkauksia vain hiuksissa

PKO:n uusi palveluliiketoiminta, Prisman parturikampaamo, on saanut erittäin hyvän vastaanoton. Ensimmäisen toimintavuoden aikana tehtiin lähes 30 000 hiustenleikkausta ja henkilökunnan määrä kasvoi kolmella. Yhteensä Prisman parturikampaamo työllistää

noin 20 henkilöä ja lisähenkilökunnan rekrytointi on käynnissä.

Prisma-kauppakeskuksen palvelukokonaisuutta täydensi viime vuonna uusi, ympäristöystävällinen, täysin automatisoitu ABC CarWash -pesukatu, joka pesee noin 60 autoa tunnissa. Pesukadun toteutuksessa on varmistettu, että veden- ja sähkönkulutus on mahdollisimman tehokasta, jätevedet käsitellään asianmukaisesti ja pesuaineena käytetään ympäristöystävällisiä tuotteita.

Kattava verkosto

PKO näkyy maakunnan joka kulmalla. Konserniin kuuluu Prisma-kauppakeskus, Sokos-tavaratalo, 25 S-Marketia, 20 ravintolaa, kuusi ABC-liikennemyymälää ja kuusi ABC-automaattiasemaa. Lisäksi PKO:lla on kolme Agrimarketia, yksi Sale-myymäla ja kolme hotellia.

- Konserni on myös merkittävä työllistäjä. Viime vuoden lopussa palkkalistoilla oli 976 henkilöä, Tuomo Moilanen laskeksii.

PKO tarjosi vuonna 2010 kesätyö- tai harjoittelupaikan yli 500 nuorelle. Nuorten työllistämistä jatketaan myös vuonna 2011.

Verkoston kehittämistä tullaan jatkamaan myös kulvana vuonna.

- Vähittäiskaupan kehittämisen keskipisteenä ovat Joensuun eteläiset alueet, johon vuoden 2011 aikana avataan uusi S-market Vehkaniitty sekä täysin uudistettu ja laajennettu S-market Niinivaara. Myös ABC-liikennemyymälä Uurossa avautuu jouluksi, toimitusjohtaja Kivelä luettelee.

Bonusta kertyy

Mikä sitten tekee PKO:n tuotteista ja palveluista niin suosittu? Ainakin kirjoittajalle nousee ensimmäisen mieleen lähimarketin avarat tilat, ystävällinen palvelu, monipuolinen tavaravalikoima ja aina tuoret elintarvikkeet paikallisleipomoiden ”lämpimäisiä” myöten. Ja mukavasti mieltä lämmittävät ne bonuksetkin, jotka kuukausittain tilille kilahtaa. Kuukauden takaisessa iltapäivälehdessä vertailussa S-Etukortti todettiin kilpikumppaneitaan selkeästi paremmaksi.

- Bonusmyyntimme kasvoi neljällä prosentilla ollen 252 miljoonaa euroa. Joka neljännen asiakasomistajan kokonaispalkitseminen, johon lasketaan bonus, ylijää-

män palautus ja osuuspääoman korko nousi viime vuonna keskimäärin 719 euroon, Tuomo Moilanen kertoo.

Hallitus esittääkin maaliskuussa kokoontuvalle edustajistolle, että PKO:n tilikauden ylijäämästä maksetaan asiakasomistajille ylijäämäpalautuksena 2,0 prosenttia bonusostoista PKO:n toimipaikoista eli 4,5 miljoonaa euroa, ja että osuuspääomalle maksetaan korkoa 12,0 prosenttia eli 0,7 miljoonaa euroa. Jaettava ylijäämäpalautus ja osuuskassan korko ovat noin 37 prosenttia jakokelpoisesta ylijäämästä.

Uusia toimialajohtajia

PKO:n kaupallinen johtaja Tuomo Moilanen käyttää mahdollisuuttaan siirtyä eläkkeelle vuoden 2011 aikana. Koska PKO:n strategisena tavoitteena on jatkossa kehittää sekä käyttötavarakaupan tarjontaa että laatua, on kaupallisen johtajan vastuualue jaettu kahteen eri tehtäväkokonaisuuteen. PKO:lle on 1.3.2011 alkaen nimitetty päivittäistavarakaupan toimialajohtajaksi Outi Pellikka Tampereelta sekä käyttötavarakaupan toimialajohtajaksi Satu Koskinen Helsingistä.

PKO on monessa mukana, ja yhtenä tukemassa myös Karjalän Pojat -lehden toimintaa. Miksi?

- Arvoihimme kuuluu voimakkaana yhteiskuntavastuu ja Pohjois-Karjalan elinvoimaisena pitäminen on luonnollinen osa sitä. Maanpuolustustyö on puolestaan luonnollinen osa pohjoiskarjalaisuutta, kiteyttää kaupallinen johtaja Tuomo Moilanen.

PKO:

- Yli 60 000 asiakasomistajaa
- 60 toimipistettä
- Työllistää lähes 1 000 henkilöä
- Toimitusjohtaja Juha Kivelä
- Hallintoneuvoston puheenjohtaja, teollisuusneuvos Otto Mikkonen
- Konsernin myynti vuonna 2010 310,3 miljoonaa euroa
- Liikevaihto 258,6 milj. euroa

Yleisen asevelvollisuuden puolesta epävarmuutta vastaan

Itä-Suomen sotilasläänin komentaja kenraalimajuri Jukka Pennanen:

Viime aikoina on eri yhteyksissä keskusteltu ja kirjoitettu runsaasti yleisestä asevelvollisuudesta. Aihe on suomalaisia kiinnostava ja lähes kaikille tuttu. Aiheesta on mielipide lähes jokaisella ja mielipiteet nojaavat koko itsenäisyysaikamme kestäneeseen yleisen asevelvollisuuden menestyskelliseen perintöön sekä kansalaisten omiin kokemuksiin. Vaikka tutkimusten mukaan suuri enemmistö suomalaisista on nykyjärjestelmän kannalla, on kriittisyys lisääntynyt jonkin verran nuoremmassa ikäluokissa ja naisten parissa.

Yleisessä asevelvollisuudessa on reserviläisten merkitys maanpuolustustahdon takaajina täysin ratkaiseva. Reserviläisten ei tule olla tässä asiassa hiljaa, vaan tuoda mielipiteensä selkeästi ilmi ja vaikuttaa näin ympäristöönsä. Oheinen kirjoitus pyrkii antamaan keskusteluun ja kannan muodostamiseen joitain asiallisia perusteita.

Lähtökohta vakaa

Kesällä 2009 valmistuneessa valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa todettiin mm., että ”asevelvollisuus on maanpuolustuksen peruspilari” ja ”asevelvollisuudella on myös sotilaallista maanpuolustusta laajempi yhteiskunnallinen vaikutus”. Selonteko velvoitti jatkamaan asevelvollisuuden perusteiden ja sisällön selvittämistä. (<http://www.valtioneuvosto.fi/tiedot/julkainen/pdf/2009/turvallisuus-ja-puolustuspoliittinen-selonteko/selonteko.pdf>)

Tähän liittyen laadittiin laajapohjaisen, Risto Siilasmaan johtaman työryhmän selvitys, joka julkaistiin viime syksynä. Työryhmän tehtävänä oli pohdita yleisen asevelvollisuuden haasteita, vaihtoehtoja ja tulevaisuutta. Työryhmä päätyi nykyjärjestelmän jatkamiseen, mutta teki monia kehitys- ja selvitysehdotuksia. (http://www.defmin.fi/files/1648/Suomalainen_asevelvollisuus_plmv2_2010.pdf)

Joulun alla julkaistu perinteinen Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan (MTS) tutkimuksen tulokset tukevat edelleen vahvasti yleisen asevelvollisuuden säilyttämistä, vaikka yleinen mielipiteen suunta näyttää kääntyneen merkittävästi valinnaisen asevelvollisuuteen suuntaan. (http://www.defmin.fi/files/1682/MTS_tilastot.pdf)

Kehitys haastaa

Tärkeimpänä, meilläkin ajateltuun vaikuttavana, yleisen asevelvollisuuden kyseenalaistavana tekijänä voidaan nähdä yleinen eurooppalainen kehitys, joka on vienyt tai viemässä lähes kaikissa maissa kohti ammattiarmeijaa tai kohti joustavaa asevelvollisuutta. Eri maiden asevoimat ja poliittiset päättäjät ovat perustelleet ratkaisunsa yleensä hyvin rationaalisesti siten, että uhkien muutokset kylmän sodan jälkeen ovat muuttaneet tilannetta ratkaisevasti eikä suurta reserviä enää tarvita. Eräät valtiot luottavat mahdollisessa uhkatilanteessa siihen, että yleinen asevelvollisuus voitaisiin ottaa jälleen käyttöön ja olemassa oleva kaaderi kouluttaisi nopeassa tempossa uudet tulokkaat.

Toisena usein käytettynä perusteluna on asevoimien tehtäväkentän laajeneminen kotimaan puolustamisesta yhä enemmän vaativiin kriisinhallintaoperaatioihin omien rajojen ulkopuolella tehtäviin, jotka eivät sovi asevelvollisarmeijalle. Samalla perinteinen oman maan puolustaminen on jäänyt toissijaiseksi tehtäväksi.

Kolmantena keskeisenä syynä on tuotu esille eri asejärjestelmien teknistyminen ja sitä kautta asevelvollisten sopimattomuus monimutkaisten järjestelmien käyttäjiksi. Lyhyessä koulutusajassa ei katsota kyettävän kouluttamaan asevelvollisia riittävän hyväksi sotilaiksi.

Neljäntenä yleisenä sekä usein poliittista päätöksentekoa ohjaavana tekijänä ovat alati kasvavat valtiontalouksien kustannuspaineet. Tällöinkin yksilöidyt perustelut muutoksille haetaan useimmiten ensin mainituista kolmesta syystä.

Perusteista

Havaintojeni mukaan tärkeimpänä perusteena käytetty uhkakuvan muutos on usein ns. vanhojen Nato-valtioiden tärkein argumentti siirryttäessä asevelvollisuudesta ammattiarmeijaan. Uhkakuvan muutos perustuu kaksinaapaisen turvallisuusrakenteen hajoamiseen 20 vuotta sitten ja toisaalta 2000-luvulla laajentuneeseen terrorismin vastaiseen taisteluun. Kuluneen kahden vuosikymmenen aikana uhkat ovat samalla globalisoituneet ja niiden kirjo on kasvanut. Suurin osa meidänkin selonteon laajan turvallisuuskäsityksen mukaisista uhkista ovat torjuttavissa tai ainakin lievennettävissä muiden kuin sotilasviranomaisten toimilla.

Puolustusvoimiemme, saati sitten yleisen asevelvollisuuden olemassaolon peruste ei voi olla pelkästään näissä uusissa uhkissa, ei edes meille laissa säädetyissä valtakunnan sotilaallisen puolustamisen rinnalla

Hiihtohinausta Sodankylässä. Kuva: Puolustusvoimat

Itä-Suomen sotilasläänin komentaja kenraalimajuri Jukka Pennanen (keskellä) tutustui noin vuosi sitten Taivallammen taistelupaikkoihin Ilomantsissa. Kuvassa mukana myös everstiluutnantti Mikko Karkia (vas.) ja Ilomantsin kunnanjohtaja Markku Lappalainen. Kuva: Armas Härkönen

toissijaisissa tehtävissä, eli viranomaisten tukemisessa tai sotilaallisessa kriisinhallinnassa. Jotta sotilaallinen puolustusemme on kansalaistemme silmissä oikeutettu ja uskottava, ja ulkoa katsoen ainakin uskottava, on yleisen asevelvollisuuden perustana oltava jatkossakin koko valtakunnan alueen aseellinen puolustaminen. Tätä tosiasiaa ei tule piilottaa uusien uhkien varjoon eikä sitä saa unohtaa koulutuksessa eikä paraatipuheissa.

Yleinen asevelvollisuus antaa meille kuitenkin samalla mahdollisuuden kansalaisia velvoittavasti hyödyntää tarvittaessa kansakunnan kaikkia henkisiä ja fyysisiä voimavaroja. Näin yleinen asevelvollisuus on joustava ja käyttökelpoinen työkalu myös laajan turvallisuuskäsitteen mukaisten moninaisten uhkien torjunnassa. Laaja turvallisuuskäsitys ja varautuminen erilaisiin uhkiin antaa yhteiskunnallemme, mikäli niin haluamme, perusteita myös yleisen asevelvollisuuden laajentamiseksi sukupuolineutraaliksi järjestelmäksi.

Uskottava puolustuskyky ei saa olla spekulatiokysymys

Uskottavan puolustuksen rakentaminen ei tarkoita sapelien kalistelia tai sotilaallisten uhkien etsimistä, vaan uskottavan sotilaallisen kyvyn kautta tapahtuvaa alueellisen vakauden edistämistä. Turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko asetti valtakunnan puolustuksen kehittämiseen selkeät suuntalinjat: ”Suomi ylläpitää ja kehittää toimintaympäristöönsä nähden oikein mitoitettua, uskottavaa puolustuskykyä”. Perustavanlaatuisena haasteena tässä on, että uskottavan sotilaallisen kyvyn kehittäminen vie kovin kauan, reservin koulutuksen ja tärkeimpien järjestelmien hankinnan osalta jopa lähemmäs 20 vuotta. Eli, jos teemme radikaaleja muutoksia, mutta haluamme silti varmistaa puolustuksemme uskottavuuden, meidän tulisi osata arvioida oikein kansainvälinen poliittinen ja sotilaallinen kehitys 20 vuotta eteenpäin. Tämä ei tietenkään ole mahdollista.

Yhtä vaikeaa, kuin on arvioida kausu ulottuvia kehitystrendejä, on vaihtaa valittua puolustusdoktriinia mahdollisessa muuttuvassa tilanteessa. Ensinnäkin aseet, varusteet ja muut puolustusjärjestelmät on hankittava jo ”hyvän sään” aikana, sillä näiden hankinta mahdollisessa kiristyvässä kansainvälisessä tilanteessa on ollut ja tulee varastojen pienentyessä olemaan yhä hankalampaa ja samalla kalliimpaa. Ammattiarmeijoilla ei ole antaa tai myydä ylimääräistä materiaalia ja kalustoa. Myöskään kaluston tärkeää yhteensopivuutta olemassa oleviin järjestelmiin ei voida pikatilanteissa taata. Tästä syystä hankinnat mahdollista joustavaa asevelvollisuusjärjestelmää varten jouduttaisiin joka tapauksessa toteuttamaan jo etu-

käteen eikä tämän toimintalinjan valinta toisi täten merkittäviä hankintasäästöjä nykyiseen järjestelmäämme verrattuna.

Tilanteessa, jossa sotilaallinen jännitys Euroopassa lisääntyisi, olisi myös poliittisesti vaikeaa tehdä radikaaleja, puolustuskykyä kohottavia päätöksiä. Näin saattaisi päätös siirtymisestä takaisin yleiseen asevelvollisuusjärjestelmään olla jännitystä alueellisesti lisäävä tekijä ja toimenpiteellä olisi haluttua päinvastainen vaikutus. Tämä problematiikka tulee erittäin hyvin esiin Ruotsin toimissa ennen toista maailmansotaa.

Yhtäkinen alokkaiden kouluttaminen sotilaiksi lähes tyhjästä olisi myös käytännön tasolla ylivoimainen haaste. Kuka, miten, millä ja missä koulutettaisiin suuri määrä uusia asevelvollisia, jotka muuttuneessa tilanteessa olisi pakko kouluttaa.

Pisa-koululaiset käyvät Pisa-armeijan

Asevelvollisten kouluttaminen tehokkaiksi sotilaiksi on meillä onnistunut monien kotimaisten ja kansainvälisten mittareiden mukaan erinomaisesti. Valitettavan monessa valtiossa tämä tehtävä koetaan mahdottomaksi. Syynä on usein eri maiden asevoimien kehittymätön koulutuskulttuuri ja koulutettavien huono motivaatio sekä asevoimien huono maine tehottomana organisaationa. Tämä koskee erityisesti uusia palvelusajattomia. Yhä lyhyentyvät palvelusajat ovat myös vähentämässä koulutuksen uskottavuutta varsinkin, koska useissa asevoimissa oli kylmän sodan aikana ja vielä sen jälkeen selvästi meidän järjestelmäämme pidemmät palvelusajat. Meillä muutos on tässäkin suhteessa ollut hallittua. Hyvää perintöä ei ole hukattu. Koulutustaito on meillä edelleenkin olennainen

osa johtajien koulutusta.

Eräs tämän päivän yleistä asevelvollisuutta kohtaan kritiikkiä aiheuttanut syy on ammattimaisen uskottavuuden korostuminen Afganistanin tyypisissä vaativissa kriisinhallintaoperaatioissa. Kyse on mielestäni kuitenkin ennen kaikkea median kautta saaduista mielikuvista. Media näyttää eri operaatioissa viimeisen päälle varustettua erikoisjoukkojen sotilasta ja seuraavaksi juuri palveluksensa aloittanutta alokasta. Ero on melkoinen. Kun tähän vielä lisätään uutisointi varusmiesikäluokkiemme kunnon huonontumista ja runsaista keskeyttämisistä, syntyy tietämättömälle helposti mielikuva nykyaikaisen sodankäynnin vaatimusten ja asevelvollisen kykyjen kohtaamattomuudesta. Perinteinen asevelvollisuus saattaa vaikuttaa mahdolltomalta, tehottomalta ja ehkäpä eettisesti arveluttavaltakin.

Reserviläisten osaamista tarvitaan

Me tiedämme kuitenkin hyvin, että suomalaiset reserviläiset ovat täysiä ammattisotilaita palvellessaan eri operaatioissa. Reserviläisiä on tuiki mahdollonta erottaa puolustusvoimien palveluksessa olevista. He ovat saaneet perusteellisen, lähes poikkeuksetta vuoden pituisen varusmieskoulutuksen, vähintään parin viikon operaatio-kohtaisen lisäkoulutuksen ja heillä on paljon siviilioaamista erinomaisen, vapaaehtoisuudesta kumpuavan motivaation lisäksi. Usein he ovat palvelleet jo aikaisemmin vastaavissa tehtävissä. Mistään operaatiosta ei ole tullut valituksia suomalaisten ammattitaidottomuudesta - päinvastoin. Reservin osaamista tullaan tarvitsemaan jatkossakin kriisinhallintatehtäviin lähetettävissä joukoissamme.

Puolustusvoimien tärkeimmän tehtävän - kotimaan puolustuksen - uskottavuus perustuu ennen kaikkea koulutettuun ja maanpuolustustahtoiseen reserviimme. Reserviläiset ovat hyvin harjoitelleita sotilaita, mutta samalla myös moniosaajia. He ovat oppineet monia asioita harrastaessaan, opiskellessaan ja työtä tehdessään. Reservistä löytyy joka alan huiput: parhaat ampujat, parhaat suunnistajat, parhaat hiihtäjät, parhaat autonkuljettajat, parhaat rakentajat, parhaat kokit, parhaat atk-osaajat, parhaat logistiikan osaajat, parhaat lääkärit, parhaat toimittajat jne. jne. Kaikki ne erikoisosaajat, joita nykyaikainen armeija tarvitsee, mutta joita olisi kovin vaikea palkata.

Hyväkin järjestelmää pitää kehittää

Yleinen asevelvollisuus on meillä perinteinen, hyväksi todettu ja laajasti hyväksytty malli ja ainakin meille suomalaisille ylivoimaisesti edullisin tapa järjestää laajan isänmaamme uskottava puolustus myös tulevaisuudessa. Merkittävin perusta sen säilyttämiselle on tehokkuus sotilasorganisaationa, mutta samalla myös joustava käytettävyyden eri uhkamalleja vastaan. Se sitoo kansakuntaa ja lähentää sukupolvia, se lisää erityisesti nuorten miesten yhteisöllisyyttä ja parantaa heidän kuntoaan. Asevelvollisuus myös vahvistaa kansakunnan yleistä kriisinsietokykyä niin yksilön kuin yhteisön tasolla. On ollut hienoa huomata, että

veteraanien "kaveria ei jätetä" -periaate on kyselyissä todettu nykyvarusmiestenkin mielestä tärkeimmäksi hyvän hengen lähtökohdaksi. Hyvä henki on taas, kuten me kaikki tiedämme, uskottavan sotilaallisen maanpuolustuksen ja tehokkaan koulutuksen ydin.

Huolimatta siitä, että asia ovat meillä hyvin, tulee meidän kuitenkin jatkuvasti kehittää asevelvollisuuden suorittamisen sisältöä. Ilman kehittämistoimenpiteitä sen suosio tulee varmuudella nopeasti laskemaan. Tekemistä riittää joka taholla. Siilasmaan työryhmän ehdotuksia on jo puolustusvoimissa tutkittu ja toimenpiteiden jalkauttamista aloitellaan.

Reserviläiset muodostavat puolustusvoimien tärkeimmän ja arvokkaimman kokonaisuuden ja koko puolustuksemme uskottavuus nojaa tehokkaaseen reserviin. Siksi meidän on puolustusvoimissa nykyistä paremmin ja kannustavammalla tavalla osattava hallinnoida koko asevelvollisuusprosessi kutsunnoista kuusikymppiseksi. Tärkeintä tässä on tehokas ja täysipainoinen, mutta samalla rehti ja kannustava varusmies- ja reserviläiskoulutus sekä nousujohtoinen, osin halukkuuteen perustuva ura reserviläisenä. Reserviläisten osaaminen on kyettävä hyödyntämään nykyistä paremmin ja tehokkaammin. Samalla yhteydenpitoa reserviin on parannettava. Tähän tietotekniikka antaa aikaisempaa paremmat mahdollisuudet.

Puolustusvoimauudistuksesta

Puolustusvoimauudistus on nähtävä ennen kaikkea uusien, tarpeellisten puolustuskykyjen luomisena, ei vanhan purkamisena. Ympäristöömme suhteutettu, uskottava alueellinen puolustusjärjestelmä on meille jatkossakin suunnittelua ohjaava lähtökohta. Uskottavuuden määrän arviointi on kuitenkin jatkuva prosessi ja uskottavuuden on oltava pitkäjänteistä. Tähän liittyy oleellisesti koulutettavan reservin määrä ja laatu. Tällöin on syytä korostaa, että valtakunnan puolustamisen ja joukkotuotannon kannalta ei ole oleellista se, missä koulutus tapahtuu, vaan se miten hyvin ja tehokkaasti määrältään riittävät joukot koulutetaan ja kyetään varustamaan.

Asevelvollisuuden kehittämisen rinnalla ja yhtä jalkaa puolustusvoimien sodan ajan kokoonpanon kanssa tulee kehittää myös puolustusvoimien rauhan- ja sodan ajan rakenteita. Näin varsinkin, kun koulutukseen käskettävien ikäluokkien koko vähenee vuositasona noin 4000 miehellä eli reilusti yli 10%:llä seuraavien viiden vuoden aikana. Tätä vähennystä ei nais-

ten vapaaehtoinen asepalvelus korvaa. Muutokseen pakottavat myös yhä lisääntyvät kustannuspaineet sekä varastoissa olevan materiaalin vanheneminen. Inflaatioita selvästi nopeammin laukkaavat palkka-, kiinteistö- ja materiaalin hankintakustannukset eivät anna puolustuksen tehokkuuden ja kehittämisen kannalta mahdollisuutta jatkaa nykyisenlaista kokonaisuutta. Jotain on tehtävä. Tässäkin asiassa paikallaan oleva kivi sammaloituu ja ongelmien siirto tulevaisuuteen on pääntöytämisistä pentsaaseen.

Säästöjä on saavutettava kaikilla osa-alueilla. Siksi myös toiminnallisia säästöjä on pakko saada aikaan. Näitä säästöjä ei voida enää puristaa koulutuksesta eikä harjoituksista, joista jouduttiin leikkaamaan viime vuonna jo noin neljännes. On puututtava rakenteisiin. Koulutettavien asevelvollisten määrän lasku sekä pääosin kaluston vanhenemisesta johtuva sodan ajan joukkojen määrän pieneminen vaikuttavat suoraan rauhan ajan esikuntien ja joukko-osastojen tarpeeseen. Tämä kysymys on mielestäni periaatteellisella tasolla hyvin samanlainen kuin koulukysymys kunnissa. Pienet varuskunnat, kuten koulutkin ovat usein viihtyisiä, mutta kyky verkottuneeseen, eri aselajien kokonaisvaltaiseen kouluttamiseen tai yhteistoimintaan eri viranomaisten kanssa on rajallinen. Kysymys onkin usein rahan lisäksi tehokkuuden aiheuttamasta vastakkainasetelusta; tavoittelemmeko mukavuutta ja läsnäoloa vai monipuolista osaamista. Kompromissi on yksi ratkaisu, harvoin optimaalinen, mutta valitettavan usein väliaikainen.

Lopuksi

Yleisen asevelvollisuuden kehittämiskäsitteet on tehtävä ennen kaikkea valtakunnan kokonaisedun ja puolustusjärjestelmämme kehittämisen perusteilla. Uusien suorituskykyjen muodostaminen vaatii resursseja ja muutosprosessi uutta ajattelua, mutta samalla on välttävää orjallisesti seuraamasta muiden maiden kehityspolkuja. Ennen päätöksiä on keskustelun ja selvitysten aika. Tarpeelliset päätökset tulee osata tehdä aikanaan nopeastikin, mutta ei hätäillen eikä missään nimessä paniikkiin pakotettuna. Veteraanien arvokas perintö, itsenäinen ja vapaa Suomi tekee meille onneksi mahdolliseksi sen, että voimme itse kansakuntana demokraattisesti päättää, mitä me haluamme ja mitä me teemme oman maamme ja sen asukkaiden parhaaksi - yleisesti asevelvollisuudesta ja koko valtakunnan puolustamisesta tiukasti kiinni pitäen.

Jääkärit M05 talvivarustuksessa. Kuva: Puolustusvoimat

NURMEKSEN LÄMPÖ OY

**Kauppatori 3, 75500 Nurmes
Toimisto 040 104 5951
Kpa-lämpök. 040 104 5950**

KULJETUS MUSTONEN

Taksipalvelua vuodesta 1972
Pyörätuoli-, parivarustus
kahdella 1 + 8 taksilla
puh. 0500 373 311, 0400 373 311

TIMMITUOTE OY

Kotiin: • Koko keittiöt • Vaihto-ovet
• Eteisryhmät liukuovilla.
Tervetuloa tutustumaan!
Laanilantie 6, 75530 Nurmes, p. (013) 461 770

K MARKET EVÄSTORI

Porokylänkatu 8, 75530 Nurmes
www.k-market.com,
mira.korhonen@k-market.com
040 809 2196

TESEMANEULE OY SUKKATEHDAS

Rauhalantie 7, 75530 Nurmes
Puh. (013) 474 6600

PLAKAATTI
MAINTO-TOIMISTO

vuodesta 1993

YRITYKSESI ILMEEN UUDISTAJA

Teollisuustie 1, 75530 Nurmes
050 536 0042, juha.kiiski@plakaatti.fi

G OSSUTEK OY
MOTTIKATU 3
75500 NURMES

NURMEKSEN APTEEKKI

150 VUOTTA

Nurmeksen Apteekki

Kauppatori 1, puh. (013) 480 061
www.nurmeksenapteekki.fi

Kokoukseen osallistuivat muun muassa Seppo Kinnunen (vas.), Tapani Timoskainen, Martti Eronen, Martti Väistö ja Iivari Silvennoinen.

Seppo Kinnunen Kiteen reserviupseerien puheenjohtajaksi

Kapteeni Seppo Kinnunen aloitti vuoden alussa puheenjohtajapestin toisen kerran. Tammikuun viimeisenä päivänä pidetyssä hallitusten työkokouksessa hänen johdolla valmisteltiin asiat kevätkokoukseen sekä kevään toiminnat.

Vierailijana kokouksessa oli Tapani Timoskainen, joka valmistelee ja johtaa kesän alussa sotahistoriallisen retken Karjalan Kannakselle. Retkeen sisältyvät Viipurin Rykmentin kasarmit Huuhanmäellä Kurkijoella, Elisenvaaran pommitukset, Kä-

kisalmen linnoitus, Talvisodan Taipale, Suvannon taistelut, ja muun muassa Kelja, Äyräpää ja Viipuri jatkosodassa.

Muita kokousasioita olivat muun muassa vuoden 2010 toimintakertomuksen tarkistaminen, yhdistysten jäsenten merkkipäivien huomioiminen, hiihtojotos maaliskuussa ja veteraanien lipaskeräys. Yhdistysten kevätkokous järjestettiin 21. päivänä helmikuuta Kiteen Seudun Osuuspankilla.

Teksti ja kuva:
Reijo Kohonen

Esa Takala haudan lepoon

Kiteen Reserviupseerien kunniapuheenjohtajan, DI, kapteeni Esa Takalan elämä päättyi 8.11.2010 Kiteellä. Kiteen Koivikolla 14.1.1913 syntynyt Takala oli seitsenlapsisen perheen nuorin.

Sortavalan Lyseosta hän kirjoitti ylioppilaaksi vuonna 1933 ja valmistui kaivosinsinööriksi Helsingin teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1941.

Sotapalvelukseen sisältyi muun muassa Petsamon nikkelikaivoksen evakuointi ja kouluttajan tehtävät. Kiteelle Esa Takala tuli vuonna 1948 matemaattisten aineiden lehtoriksi juuri perustettuun keskikouluun ja myöhemmin yhteiskouluun ja lukioon. Eläkkeelle hän jäi vuonna 1973. Lempinimeltä ”Inssi” tunnettu Takala oli vaativa ja hyvä opettaja. Hän toimi aktiivisesti aina puheenjohtajatasolla Reserviupseereissa, nuorisoseurassa,

mieskuorossa ja oli perustamassa partiolippukunta Karhun Poikia. Eläkevuosien harrastuksista mainittakoon ryijyjen kutominen, joista Kiteen kuntaryijy ”Keulapuu” on saanut kunniaapaikan entisen työpaikan jatkajan Arpen koulun tiloissa.

Viimeisen tervehdyksen Kiteen Reserviupseerien vanhimmalle jäsenelle Kiteen siunauskappelissa 27.11. pidetyssä siunaustilaisuudessa toivat puheenjohtaja Raimo Liukku ja varapuheenjohtaja Seppo Kinnunen laskemalla Kiteen Reserviupseerien ja Kiteen Reserviläisten yhteisen seppeleen. Molempien yhdistysten liput kunnioittivat tilaisuutta.

Teksti: Reijo Kohonen
Kuva: Arvo Kinnari

Raimo Liukku ja Seppo Kinnunen laskivat seppeleen Esa Takalan arkulle.

Konsertti viritti joulutunnelmaan

Joulukuun 17. päivänä esiintyi Kiteen kirkossa maan parhaisiin sotilassoittokuntiin kuuluva - mielestäni paras - Karjalan Sotilassoittokunta, solistinaan basso Matti Turunen.

Kauniisti koristeltu ja valaistu kirkko loi hyvät puitteet mainiolle konsertille. Yleisö, jota oli lähes täysi kirkko, sai kuulla kauniita joululauluja soittokunnan ja solisti Matti Turusen esittämänä saaden itsekin laulaa mukana muutamia lauluja.

Musiikkimajuri Petri Junnan johdolla soitto soi kauniisti, välillä mahtavasti ja mukanaan ääninen basso Matti Turunen oli loistava. Erikoisesti laulussa ”Adeste Fideles” hänen äänivarsansa tulivat hienosti esille.

Konsertin lopussa yleisö taputti ylimääräisen, jonka jälkeen kanttori Leena Gröhn-Dimov kukitti Petri Junnan ja Matti Turusen.

Karjalan Sotilassoittokunnan konsertti viritti mukavaan joulutunnelmaan. Teksti ja kuva: Reijo Kohonen

Joulutulet syttyivät jälleen Kiteellä

Tämänkertaiset, joulukuun 9. päivänä syttyneet joulutulet oli-

vatjärjestyksessään 18. Vuodesta 1993 Kiteen Hutsin vanhan kesäteatterin maastoon on rakenneltu aidot rakotulet. Lisäksi on syytely nuotioita makkaranpaistoon ja lämmittelyyn, sekä viriety jätkänkynttilät ja roihut opastamaan tulijoita. Onsiivottu aluetta ja kolattu lumia. Vuodelta 2009

peräisin oleva yleisöennätys on 165 henkilöä ja tälläkin kertaa oli 150 kävijää.

Edellisenä päivänä Väinö Hänninen ja Martti Väistö kolasivat lumet alueelta. Nuorison kaataman makkaranmyyntikojun nostoavuksi he tilasivat traktorin.

Etukäteen Kake Raekorpi teki

jätkänkynttilät ja Väinö Hänninen kuivatteli tulipuut. Monien yhteensattumien vuoksi talkoomiehiä oli tapahtumapäivänä vain kuusi, mutta homma pelasi. Tilaisuuden aluksi Markku Hyvönen toivotti yleisön tervetulleeksi, rovasti Sakari Takala piti pienen puheen, jossa hän mainitsi

muun muassa itsenäisyyspäivän jälkeen hetkeä sävyttävät sinivalkoiset värit valkoisessa lumessa, sinistä heijastavassa taivaassa sekä nuotion ja rakotulien loimussa. Rovasti Takala laulatti yleisöllä joululauluja harmonikkataiteilija Timo Hacklinin säestäessä.

Jouluaamun vartiioon lähdössä Martti Väistö (vas.), Ilkka Romppanen, Iivari Silvennoinen ja Pasi Raekorpi.

Joulun kunniavartiot Kiteellä

Jouluaaton ja jouluaamun kunniavartiot pidettiin perinteiseen tapaan - kolme puolen tunnin vartiovuoroa aattona ja yksi kolmen vartin vuoro jouluaamuna.

Kirpeä ja pureva pakkanen sekä Kiteenjärkeä päin puhaltava pieni ilmavirta sai posket punoitamaan. Vartiomiehet olivat jo

kokemuksesta osanneet pukeutua oikein ja paleltumia ei tullut.

Paikan päällä Reserviläisten puheenjohtaja Mika Matikainen jakoi lumipukuja ja huolehti kaiken sujuvuudesta sekä jouluaattona että jouluaamuna.

Vartiomiesten mielestä joulu alkaa vasta kunniavartiosta ja

kuuluu miellyttäviin velvollisuuksiin.

Kirkkoväen mielestä tervapatojen valaisemat Vapaussodan muistomerkki ja Sankariristi sekä niitä vartioivat lumipukuiset vartiomiehet ovat hieno näky.

Teksti: Reijo Kohonen
Kuva: Mika Matikainen

Ilma-aseammunnat Kiteellä

Kiteen Hutsin koulun radalla suoritettiin joulukuun 12. päivänä ilmapistooli ja -kivääriammunnat. Kisaan osallistui kaksi upseeria ja kahdeksan reserviläistä. Ammunnat valvoi ylikersantti Martti Väistö.

Tuloksia:

Ilmapistooli 30 ls:

1. väep Timo Halttunen	253 pist.
2. kers Mika Matikainen	247
3. ylik Väinö Hänninen	231
4. stm Lauri Karhu	220
5. kers Martti Eronen	201
6. ylik Pertti Varis	190
7. kers Kaarlo Holopainen	188
8. ltn Sakari Rotinen	158
9. kapt Reijo Kohonen – tuelta	220

Ilmakivääri 30 ls:

1. väep Timo Halttunen	255 pist
2. kers Mika Matikainen	235
3. alik Auvo Havukainen	116
4. kers Martti Eronen	113

Teksti ja kuva: Reijo Kohonen

Ampumaan valmistautuvat Auvo Havukainen (vas.), Kaarlo Holopainen, Sakari Rotinen ja Lauri Karhu.

Sasta Oy | Sastapolku 1 | 75530 Nurmes
tel. 0207 424 430 | www.sasta.fi

Valtimon Sähkötyö Oy

Monipuolinen sähköasennusliike Nurmeksessa.
Olipa tarpeen suuri tai pieni, niin ota yhteyttä
Sähköasennustoimintaa Pielisen Karjalassa jo yli 25 vuotta

- ☑ sähköasennukset
- ☑ sähkösuunnitelmat
- ☑ antenni- ja teleasennukset
- ☑ ilmalämpöpumput
- ☑ sähkömoottorit
- ☑ taajuusmuuntajat ja automaatioasennukset

Teollisuustie 1, 75530 NURMES, puh. (013) 450 505, 0500 372 823
E-mail: valtimon.sahkotyo@oyk.ppky.fi www.valtimonsahkotyo.fi

Kiinteistömaailma
KEHUVAT MEITÄ RIIPIKSI

• Joensuu • Kitee • Lieksa • Nurmes
www.kiinteistomaailma.fi

expert
YLÄ-KARJALAN SÄHKÖ OY

Porokylänkatu 27, 75530 Nurmes, (013) 461 755

POP-NURMES
Siilinjärven Osuuspankki
Kirkkokatu 22, 75500 Nurmes
p. 013-2644 000 fax 013-264 4019
ma 9.15-15-30, ti-pe 9.15-16.15
-aidosti lähellä ihmistä-

RAKENUSLIIVE MUSTONEN OY
NURMES

AUTO - NÄRVÄ OY
Teollisuustie 10, 75530 Nurmes, puh. (013) 462 707

YLÄ-KARJALAN LÄHIVAKUUTUSYHDISTYS
Porokylänkatu 14, 75530 Nurmes
puh. (013) 462 881

MERILÄISEN KORJAAMO OY
88690 Maanselkä puh. (08) 668 705
AUTOJEN JA KONEITTEN KORJAUS

HYVÄRILÄ

MATKAILU- JA NUORISOKESKUS

LOMATIE 12 FI-75500 NURMES • tel. 0207 466 780
www.hyvarila.com

os. Pitkämäentie 42, 75530 Nurmes
puh. (013) 461 690, fax 461 691

TEBOIL-NURMES:

J. HUKKANEN KY
KAHVIO - HUOLTO - PESU
Lounas joka arkipäivä 10-14
Lehtovaarankatu 2, NURMES, puh. 482 033

TEBOIL

huoltaa autoja ja ihmisiä
www.teboil.fi

TEEMU HALONEN
Teollisuustie 1, 75500 Nurmes p. 050 3777 147

Varaosa Mikkonen Oy
013 285 335

Durchman

durchman

Optikko Durchman HAMMASLABORATORIO DURCHMAN

EHT

Kauppatori 3, 75500 Nurmes p. (013) 480 777
Kauppatori 3, 75500 Nurmes p. (013) 481 777

Porokylän Apteekki

Porokylänkatu 13, 75530 Nurmes
puh. (013) 462 369

ASIANAJOTOIMISTO JUHA PYYKÖNEN

Raatihuoneenkatu 9, 75500 Nurmes
Puh. (013) 480 040, fax (013) 480 064
Sähköposti: aatstoip@nettilinja.fi

NURMES-TILI OY P. (013) 462 475

Kirkkokatu 16

TiliTupa Ky
p. (013) 472 472

TAKSI- JA TILAUSAJOT

J. Rantala Nurmes

0400 271 480, tilausajot 0400 677 480

jussi.rantala@pp8.inet.fi

Kone VALKKARI
KODINKONE • URHEILU • VAPAA-AIKÄ

75700 VALTIMO, puh./fax (013) 450 690, 050 302 8667
kone.valkkari@oyk.fi

Marskin Malja 2010

Vuoden 2010 Marskin Malja tilaisuus pidettiin 5.12.2010 Hotelli Julien tiloissa Kontiolahdella. Tilaisuudessa palkittiin seuraavat henkilöt:

RESERVILÄISLIITON ANSIOMITALIT

Kultainen ansiomitali

Ylikersantti Jorma Korhonen Valtimo
Ylikersantti Iivari Silvennoinen Kitee

Hopeinen ansiomitali

Ylikersantti Tuomo Hölttä Valtimo
Kersantti Kauko Raekorpi Kitee
Alikersantti Raimo Tillonen Polvijärvi
Ylikersantti Martti Väistö Kitee

Pronssinen ansiomitali

Ylikersantti Jorma Huttunen Polvijärvi
Alikersantti Toimi Säppi Valtimo

POHJOIS-KARJALAN RESERVILÄISPIIRIN ANSIOMITALIT

Kultainen ansiomitali

Everstiluutnantti Jouni Mattila P-K Aluetoimisto

Hopeinen ansiomitali

Eversti Jari Kytölä PKARPR komentaja
Kapteeni Harri Norismaa RU-piirin puheenjohtaja

Pronssinen ansiomitali

Alikersantti Harri Nupponen Pyhäselkä
Alikersantti Mikael Hartikainen Pyhäselkä

RESERVIUPSEERILIITON ANSIOMITALIT

Kultainen ansiomitali

Kapteeni Hannu Kauppinen Kontiolahti
(mitali myönnetty 4.6.2010)

POHJOIS-KARJALAN RESERVIUPSEERIPIIRIN MITALIT

Kultainen ansiomitali

Kapteeni Arto Juntunen Tohmajärvi
Kapteeni Juha Rytönen Kontiolahti
Yliluutnantti Yrjö Makkonen Joensuu

Hopeinen ansiomitali

Luutnantti Risto Hirvonen Joensuu

Pronssinen ansiomitali

Anna-Liisa Ala-Poikela Kontiolahden sotilaskoti
Milla Ignatius-Puurinen P-KR tiedottaja
Marko Jalkanen PKARPR tiedottaja
Yliluutnantti Antti Tolonen P-KR
Vänrikki Mika Tukiainen Liperi
Ylivääpeli Ilkka Savolahti Joensuun Reserviläiset

RESERVILÄISURHEILULIITTO

Kultainen ansiomitali

Ylikersantti Martti Lehtiö Joensuu

Hopeinen ansiomitali

Alikersantti Jussi Hakulinen Kitee
Alikersantti Mikko Auvinen Joensuu
Luutnantti Pertti Saarelainen Joensuu

Pronssinen ansiomitali

Vänrikki Matti Manni Joensuu

AESOR- ansiomitali

Sotilasmestari Ilpo Pohjola Joensuu
Kapteeni Jaakko Leppänen Joensuu
Alikersantti Mikko Auvinen Joensuu

Teksti ja kuvat: Ari Eskelinen

AESOR (Association Europeene Souce-Of-
ficiers de Reserve) mitalilla palkitut Jaakko
Leppänen (vas.) ja Ilpo Pohjola. Kuvasta
puuttuu Mikko Auvinen.

Reserviläisliiton kultaisella ansiomitalilla palkit-
tiin Jorma Korhonen (vas.) Valtimolta. Reser-
viupseeriliiton kultaisen ansiomitalin sai Hannu
Kauppinen Kontiolahdella.

Änäkäisen jäiset iirikset

Katkelma lieksalaissyntyisen kirjailijan **Esko Heikkisen** tulevasta esseekokoelmasta **Rukajärven tieltä Rangooniin - Kohtaamisia, pohdintaa, pakinoita** (teoksen työnimi; arvioitu ilmestyminen syksyllä 2011)

Edesmenneen enoni sotapäiväkirjasta luen, että jatkosodan Rukajärven kolonnat lähtivät Lieksasta aikaisin aamulla, viideltä viimeistään. Perillä Rukajärvellä ne olivat myöhään iltapäivällä, ellei ihmeitä sattunut. Usein sattui.

Kolonna järjestyi tavallisesti Lieksan rautatieaseman ja silloisen elokuvateatteri Kulman väliseen rinteeseen, nykyiselle Asemakadulle. Joskus saattueet lähtivät rajavartioston alueelta Timitrasta.

Elokuva *Rukajärven tie* valmistui monenlaisten ennako-odotusten saattelemana tammikuussa 1999. Sain pääähäni lähteä ensi-iltaan mainitun tien lähtöpäähän eli Lieksaan. Ajatuksena oli, että sunnuntain päivänäytöksen jälkeen lähdän ajelemaan tuota tietä jälleen kerran ja kuulostelen miltä tuntuu.

Enovinaan sotapäiväkirja herää elämään Lieksan kulttuurikeskuksen Brahe-salin paukkeessa ja rätinässä. Kun filmin tapahtumat ehtivät Repolan valtausvaiheeseen, seuraa mieleenpainuva kohta, jossa taitava kamera poimii etenevien taisteluosastojen keskeltä kolme lottaa. He taivaltavat liikuttavan näköisine kassakkeineen harmaana vellovan sotilasmassan keskellä pelokkaina ja ymmällään. Taisteluvaihe on ohi, kylä palaa, väsyneitä sotilaita laahustaa ympärillä, hevosten kärryt kolisevat, autot jurnuttavat eteenpäin, on paljon kaatuneita ja haavoittuneita verisissä siteissään.

Parituntinen esitys päättyy sateen lotinaan ja Irina Björklundin raamatullisen ihaniin kasvoihin: alkavan aamun valo turvaan pääseen naisen kasvoilla voimistuu ja työntää syrjään pitkän yön synkän painajaisen; nainen palaa elämään.

Pistäydyn kukkakaupassa ja suuntaan Rukajärven tielle. Pakkasta on 27 astetta, taivaanranta oranssia, jäinen tie sinisenharmaata terästä.

Elokuvan lottia en saa mielestäni hetkeksikään, en niin sitten millään: kolme nuorta naista etsimässä kanttiinilleen paikkaa savun, tulen ja tuhon keskellä. Hehän voisivat olla äiti ja kaksi tättäni! Ja samaan aikaan kesällä 1941 minä pötkötelen kuukauden ikäisenä kapaloavavana vasussani mummon hoivissa. Tietysti he voisivat olla ketä muita urheita naisia tahansa 60 vuoden takaa.

Ensimmäisen autokyytini Nurmijärvelle, Kivivaaraan ja rajalle muistan hyvin: oltiin menossa kyläilemään Valamajärven vartiolle; sen on täytynyt olla kevättä 1945. Kuorma-auto – ettei vain ollut Susetti, Ford Sussex – ei päässyt jyrkimpiä mäkiä heti ylös. Keli-rikko koetteli kehoa tietä.

Rajamiehet löivät kapulaa häkäpönttöön, toiset hyppivät lavalta työntämään. Auto jurrasi akseleita myöten ravassa, pikkupojasta se oli mielenkiintoista. Mummo kehotteli katsomaan tarkkaan, miten rajapojat saavat auton mäen päälle.

Heinäjoen motti jää Nurmijärven kylästä hieman pohjoiseen, mutta en aja sinne vaan itään. Isä, reservin vänrikki johti joukkuettaan talvisodassa sillä suunnalla. Suomalaisten selustaan kiertäneen vihollispataljoonan täydellinen tuhoaminen Heinäjoella oli ollut raastavin paikka. Yön pimeydessä tiheässä ryteikössä isä oli hiihtänyt ryssän syliin. Sota pauhasi ympärillä, haavoittuneet hevoset huusivat kauheaa kuolinhuutoaan, veri höyräsi viiltävään pakkasilmaan.

Asettaan eivät vastakkain törmänneet hiihtäjät ehtineet käyttä. Syntyi käsirysy, taistelu elämästä

Änäkäisen talvisotalinjan muistomerkki Lieksassa. Kuva: Esko Heikkinen.

ja kuolemasta; sen oli oltava jompikumpi; toisen oli lähdettävä tästä maailmasta.

Joltisenkin ähinän jälkeen isä tappoi vastustajansa puukolla – väärään maahan komennetun poikaparan. Siitä jäi taistelijalle elinikäinen trauma. Vain kerran hän tuli kuulteni maininneeksi kuin ohimennen, että hän sentään tappeli omilla tanhuvilla, kirjaimellisesti kotikonnuillaan.

Pysähdyn Änäkäisen talvisotalinjan muistomerkillä. Massiiviset panssariesteet jököttävät entisillä paikoillaan – mihinkäs ne sieltä. Jykevää kiviarmeijaa jatkuu tien molemmin puolin silmäkantamattomiin. Rukajärven rintaman täydennys- ja huoltokeskus toimi jatkosodan aikana tällä alueella.

Asettelen siniset iirikseni lumelle kivipaaden viereen. Omieni muistoksi ja kunniaksi ne tarkoitan, mutta olkoot ne myös isän puukkoon menehtyneelle venäläiselle. Kukat jäätyvät hankeen saman tien, vaan siinä erottuvat sinisinä pitempään. Joku toinenkin on jättänyt kukkasensa, jäiset valkoiset ruusut.

Pakkanen kiristyy, se voi kohota kolmeenkymmeneen ja ylikin, näin on ennustettu. Kaunista on ja rauhallista, ei ristin sielua missään, sydäntalven metsä liikkumaton. Kiitollista mieltä ja syvältä kouraisevia tunteja koen niillä talvisodan linjoilla oranssisten honkien keskellä, auringon laskiessa, pakkasen paukahdella, omalla maaperällä hiljaisessa rauhassa.

Kun aika on, käännän auton nokan maalikyliä kohti. Nurmijärven savut nousevat pystyyn ja kuvastuvat harmaina, väreilevinä patsaina kuparitaivasta vasten. Erästely Räsänen Ky jää oikealle, Aunen baari näyttäisi olevan auki. Aune on kaukaista sukua, Valamajärven Heikkis-heimoa. Poikkean kahville.

Esko Heikkisen julkaisuja:

- **Sinibaretit tulen alla.** Tehtävä Kashmirissa (Minerva 2006, 256 s.)
- **Rauhanturvaajat.** YK-miehet kertovat: sydämenlyöntejä tasavallan rauhanturvahistorian viideltä vuosikymmeneltä (Revontuli 2006, 254 s.)
- **OP Kham.** Tehtävä Libanonissa (Edico Oy 2008, 256 s.)
- **Afroditen pojat. Romaani Kyproksen polttavan auringon alta** (Edico Oy 2009, 225 s.)
- **Yksi meistä.** Kahdeksan henkilöhaastattelun sarja historiateokseen Suomen Rauhanturvajaliitto 1968 - 2008; myös toimituskunnan jäsen (SRTL 2010, 400 s.)

Tuonelan tulenliekit

Joensuulaisen tietokirjailija Väinö Monosen kirjoittama ja helsinkiläisen Edico Oy:n julkaisema yli 400-sivuinen *Tuonelan tulenliekit* -teos edustaa sekä henkilökohtaista että operatiivista kuvausta talvisodan taisteluista Lieksassa ja Kuhmossa.

Teos on Monosen itsensä myöhemmin taistelu-maastoissa tarkistama kertomus, joka seuraa lähes päivittäin rivisotilaan näkökulmasta tärkeimpiä tapahtumia kyseisillä rintamilla.

Henkilökohtaista osuutta esittää tohmajärveläinen Tauno Pirhonen, joka aseveljineen koki omakohtaisesti muun muassa Nurmijärven tykistökeskitykset Mäntylässä ja Saunajärven sankariteot Luelahden kuolemansoilla. Pirhosen osuus on ainutlaatuisia kerrontaa rivisotilaan silmin nähtynä ja koettuna kokemuksena, josta ei sodan ankaruudesta puutu inhimillisikään piirteitä.

Teoksen täydentävää operatiivista osuutta edustaa Väinö Monosen kertomus, jonka hän on koonnut talvisodan loppuvaiheen osalta useista eri tietolähteistä nojautuen vuonna 2006 Alfa-mer Oy:n julkaisemaan esikoisteokseensa *Kuoleman kujanjuoksu*. Tässä yhteydessä Mononen on antanut puheenvuoron talvisodan kokeneille ja sodasta selvinneille miehille, jotka taistelivat Pirhosen rinnalla esimiehinä. Monesta muusta aseveljestä ei siihen tehtävään olisi enää ollutkaan, koska suurin osa heistä kaatui Kuhmon Saunajärvellä.

Kirjan oheen on liitetty tilannekarttoja helpottamaan rintamatapahtumien tarkempaa seurantaa sekä runsaasti viitteellisiä valokuvia tunnelman luomiseksi.

Kertomus on muistutus jälkipolville siitä hinnasta mikä itsenäisyydestä on jouduttu maksamaan. Samalla se on nöyrä kunnianosoitus talvisodan pohjoiskarjalaisille veteraaneille ja heidän muistolle.

Kirjan kirjoittaja MKT Väinö Mononen (53) on ollut muun muassa Pohjois-Karjalan reserviläislehden päätoimittajana vuosina 2000-2003 sekä toiminut useita vuosia Maanpuolustuskoulutus ry:n Pohjois-Karjalan Maanpuolustuspiirin tiedottajana sekä johtoryhmän jäsenenä.

Reilun parinkymmenen jäsenyyvuoden aikana hän on kuulunut Lieksan, Enon ja Kuhmon reserviupseereihin.

Kirjailija Matti Kosonen (oik.) luennoi Liperin reserviläisille helmikuun 7. päivänä ja kuvassa signeeraa kirjaa Tapani Timoskaiselle. Tapah-tumaa todisti Eero Jako (vas.).

Vihollisen selustassa

Päämajan tiedustelu Neuvosto-Karjalassa 1939-1944. Kirjoittajat Eero Elfvergen, Matti Kosonen ja Einar Laidinen. Uutta tutkimustietoa sotahistoriastamme. Laajaan arkisto- ja haastatteluaineistoon pohjaava tieteellinen kokonaisuus selvittää Päämajan johtamaa agentti- ja partiotiedustelua Neuvosto-Karjalassa viime sotiemme aikana. Ensimmäistä kertaa käytettävissä ovat olleet myös vastapuolen turvallisuusviranomaisten arkistot. Vaikka pääosa omista arkistoistamme hävitettiin syyskuussa 1944 Suomen miehityksen uhatessa, myös Suomesta on löydetty uutta arvokasta tietoa. Kustannusosakeyhtiö Otava, 400 sivua.

Kirjailija, YTM Esko M. O. Heikkinen

- syntynyt 1941 Pielisjärvellä
- ylioppilas 1961, Lieksan yhteislyseo
- asepalvelus 1961 - 62, KarJP, Kontioranta; kolminkertainen YK-kapteeni
- YTK ja YTM 1966, Tampereen yliopisto avioliitossa TM Anja Heikkisen s. Koljonen kanssa
- asuinpaikat Lahti ja Lieksa

Kaipaen tietoja 3.4.-42 päivän tapahtumista

Kaikenlainen tieto kyseessä olevasta päivästä kelpaa.
Aimo Haapanen
Tuomaantie 1A as 2, 80160 JOENSUU

VALTIMON APTEEKKI

Keskuskatu 36,
puh. 450 046

avoinna
ark. 9 - 17 www.valtimonapteeppi.fi

**PARTURI
HELENA
KILPELÄINEN**
Keskuskatu 27, Valtimo,
puh. 450 688

Majatalo Puukarin Pysäkki

Kajaanintie 844, 75700 Valtimo
majatalo@puukarinpysakki.fi
www.puukarinpysakki.fi
Puh. (013) 454 002

RAVINTOLA • PUB

Seiska
Kunnantie 2, 75700 VALTIMO • Puh. (013)450 137

RIVI-ILMOITUKSET

HIERONTAPALVELU VEIJO KOHIO, Raatihuoneenkatu 19, 75500 Nurmes, p. 050 541 7212

TIAISEN HAUTAUSTOIMISTO JA KUKKAKAUPPA KY, Porokylänkatu 11, 75530 Nurmes, p. (013) 461 450

Pohjois-Karjalan Reservipiirien YT-ampumamestaruuskilpailut

Onttolan ampumaradalla 28.5.2011. Kilpailut alkavat klo 10.00. Ilmoittautumiset 5.5. mennessä Matti Kauppinen Jussinluodontie 14 80780 Kontiolahti. 040-7263693 matti.kauppinen@pkky.fi.
Osallistumismaksu 10 e /kilpailija maksetaan kilpailupaikalla.
Sarjat D; H, H50, H60 ja H70. Joukkuekilpailussa ei osallistumis-maksua. Joukkueeseen voi ilmoittaa 4 ampujaa, joista kolmen parhaan tulokset otetaan joukkuetulokseen. Joukkueet voivat olla upseeri- aliupseeri tai sekajoukkueita samalta paikkakunnalta ja niissä voi ampua D, H, H50, H60 ja H70 ampujia.
Pistoolilajit: Pienoispistooli 30 + 30 ls, Pistooli Pika-ammunta 3 x 20 ls, Isopistooli 30 + 30 ls.
Kiväärilajit: Pienoiskivääri 60 ls, Pienoiskivääri 3 x 20 ls (pienoiskiväärin makuun 20 ensimmäistä sarjaa otetaan 3x20 kilpailuun).
Kilpailupaikalla toimii kanttiini, josta voi ostaa ruokaa ja kahvia tykötarpeineen.
Aikataulu:
klo 10.00 Pienoispistooli ja pienoiskivääri 60ls makuu ja 3x20
klo 12.30 Pistooli pika-ammunta
klo 14.30 Isopistooli
Tiedustelut:
Matti Kauppinen p. 040-7263693, sp: matti.kauppinen@pkky.fi
Pekka Ratilainen p. 0500-882948, sp: pekka.o.ratilainen@luukku.com
Ari Eskelinen p. 0400-539 875, sp: ari.eskelinen@luukku.com

POHJOIS-KARJALAN RESERVILÄIS-PIIRIEN YT-AMPUMAMESTARUUS-KILPAILUT 2011 PERINNEKIVÄÄRI

Juuan 100 m kivääriradalla 19.6.2011
Kilpailut alkavat klo 11.00. Asetarkastus klo 10.30.
Opastus Juuan ABC:ltä, 6-tien varrelta.
Ilmoittautumiset 1.6.2011 mennessä:
Mika Martelin, 044 0627898 tai mika.martelin@gmail.com
Sarjat: Hyleinen ja joukkue. Osallistumismaksu 10€/kilpailija. Joukkuekilpailussa ei osallistumismaksua. Maksu kilpailupaikalla.
Kilpailussa sovelletaan RESUL:n sääntöjä. Joukkue koostuu automaattisesti 3 parhaan ampujan tuloksesta saman paikkakunnan reserviläisyhdistyksistä.
Muista ampumaharrastusvakuutus!
Ammunnan kulku:
Perinne kivääri 100 m, 2 x 15 laukausta (makuu, pysty), 5 koelaukausta. Kilpailulaukausten ampumisaika 30 (15 + 15) minuuttia. Taulu SAL:n pistoolikoulutaulu. Taulun tarkastus/paikkaus tai vaihto asentojen välillä.
Tervetuloa mukaan.

Juuan Reserviläiset ry

Maanpuolustuskoulutus

Turvallisuutta yhdessä

KURSSIT**MAALISKUU**

25-27.3. Sissiampumaleiri Hiivaara

HUHTIKUU

2-3.4. Johtamisen perusteet Kontioranta
9-10.4. Kouluttamisen perusteet Kontioranta
8-9.4. Itkk-kurssi valmistava Sotinpuro
16-17.4. Itkk-kurssi ammunnat Sotinpuro

TOUKOKUU

21-22.5. Pioneerikoulutus linnoittaminen Kontioranta
13-14.5. Polkupyöräjäotos Pyymäen Pырäys
Kontiolahti
toukokuu Lukion turvakurssi Kitee Kitee-Kontioranta
28.5. Piirien ampumamestaruuskilpailut ruutiaseet Onttola
28-29.5. Ruunaan Jotos Lieksa

KESÄKUU

kesäkuu SRA-kurssi ja ampumakoe Kontioranta

RESERVILÄISURHEILULIIITTO

12.3. RESUL Pistooliampumahihto Kotalahti
15.5. RESUL ampumasuunnistus Karkkila
14-15.5. Naisten jotos Salo
21-22.5. RESUL Perinneaseet Lahti
29.5. RESUL Neliottelu Kuortane
30.5. RESUL Pistooliampumajuoksu Seinäjoki
10.6. Kesäyön marssi Vantaa

KEVÄTKOKOUSKUTSU

Piirien yhteinen kevätkokoustapahtuma pidetään Kontiorannassa 23. maaliskuuta 2011 kello 18.00 alkaen.

Tilaisuus pidetään kasarmi 3:n tiloissa. Tilaisuuden alussa suoritetaan palkitsemiset, jonka jälkeen Karjalan Jääkäripataljoonan edustaja pitää kevätkokousesitelmän.

Kevätkokoukset pidetään esitelmän jälkeen piireittäin. Kevätkokouksissa käsitellään piirien sääntöjen määräämät kokousasiat.

Kahvitarjoilu sotilaskodissa kello 17.00 alkaen.

HUOMIO!

PKARPR järjestää 21-24.3. hiihdon sotilas-SM-kilpailut,

joten varuskunta-alueella on paljon liikennettä. Noudata tarkoin kulunvalvonnasta saamiasi ohjeita.

Tervetuloa!

Piirihallitukset

Tuli ja liike toimii

Tulen ja liikkeen osioista on ammunta ollut vahvasti esillä alkuvuodesta. Ensin kilpailtiin Kontiolahdella piirien ilma-asemestaruuksista. Osanottajia oli jälleen kerran mukavasti, kilpasarjoissa saatiin 33 ja harrastesarjassa 28 kilpailusuoritusta. Harrastesarjaan saatiin mukaan myös 8 joukkuetta mitä on pidettävä hyvänä määränä. Kilpailujen tulokset piirien sivustolla www.pkreservi.fi

29.–30.1.2011 ammuttiin Maaningalla RESUL:n mestaruuksista. Liikkeellä oli Pohjois-Karjalasta ennätysmäärä kilpailijoita. Osallistujia oli 26, joka lienee ennätys piirimme osallistumismäärissä em kilpailuun. Ja jälkeä syntyi. Kivääripuolella mestaruuksiin ylsivät Kontiolahden Katja Antrela (sarja D ja tulos

394) ja Reino Manner (sarja H70/357). Sarjan H60 Kalle Leskinen puolestaan nappasi kolmannen sijan omassa sarjassaan. Kivääri huipentui joukkuekisaan, jota saatiin jännittää loppuun asti. Ankkurina ampuneen Katjan kantti kesti (viimeinen sarja 100) ja sinetöi mestaruuden 3 pisteen erolla Pohjois-Karjalaan. Joukkueessa ampuivat Katja Antrela, Lasse Voutilainen ja Marko Tanskanen.

Pistoolipuolella puolestaan mestaruuden nappasi Nurmeksen Karri Turunen (H16/357). Karrin tulos on myös uusi RESUL:n ennätys. Nurmekseen meni myös H-sarjan hopea. Hopean otti Marko Hyvönen tuloksella 563. Naisissa Anna-Kaisa Räsänen saavutti myös hopeaa. Sarja oli D50 ja tulos 340.

Toinen kilpailupäivä tuotti myös joukkueen osalta hienon lopputuloksen. Pistoolin yleisen sarjan joukkueestaruus irtosi Pohjois-Karjalaan tuloksella 1102 ja joukkueessa ampuivat Marko Hyvönen, Hannu Aittomäki ja Heikki Makkonen. Tarkemmat tulokset voi käydä katsomassa RESUL:n sivustoilta www.resul.fi kohdasta tulokset.

Ammuntaan liittyy myös seuraava. Kontiolahdella on ammuttu 26.1 ja 16.2 puulaakiamuntoja sisäradalla. Osanotto on ollut mainiota. Mukana on ollut jo 41 ampujaa. Kontiolahtelaiset ovat rakentaneet Pekka Ratilaisen johdolla hienon tapahtuman. Kannattaa tulla mukaan. Tulokset löytyvät piirien sivustoilta.

Teksti ja kuva: Ari Eskelinen

Henkilökohtaiset mitalistit Kalle Leskinen (vas), Katja Antrela, Reino Manner ja Marko Hyvönen. Kuvasta puuttuvat Karri Turunen ja Anna-Kaisa Räsänen.

TOIMINTAKALENTERI

MAALISKUU

13.3.	Veteraanikeräyksen tempauspäivä	Koko maa
17.3.	Toiminnanjohtajien neuvottelupäivä	Helsinki
23.3.	RU- ja RES -piirin kevätkokoukset	Kontioranta

HUHTIKUU

7.4.	270 vrk palveluiden kotiutus	P-KR/PKARPR
------	------------------------------	-------------

TOUKOKUU

3.5.	RU- ja RES-piirihallitusten 3. kokous	Juuka
4.5.	Ampumakävelytapahtuma	Kontiolahti ah-keskus
12.5.	Suunnistustapahtuma	Jaamankangas/Juhani Simonen
toukokuu	Kokelaiden ja ryhmänjohtajien koulutus	Kontioranta
20.5.	Karjalan Pojat 2/2011 aineistopäivä Ilmoitushankinta: Ilomantsi, Tohmajärvi-Värtsilä, Kitee ja Kesälahti	
21.5.	Piirien SRA mestaruuskilpailut	Liperi/Roukalahti

KESÄKUU

4.6.	PV:n lippujuhlapäivä	
15.6.	Karjalan Pojat 2/2011 ilmestyy	
19.6.	Piirien Perinnekeväärimestaruuskilpailut	Juuka

KARJALAN POJAT

2/2011 ilmestyy 15.6.

Aineisto päätoimittajalle viimeistään perjantaina 20.5.2011

Armas Härkönen

Yliopistontie 1, 82900 ILOMANTSI

Puh. 050 3600 256

armas.a.harkonen@gmail.com

3/2011 ilmestyy 28.9.

Aineisto päätoimittajalle 4.9. mennessä

ERÄRAATE OY

Ukkolantie 4, 80130 JOENSUU
Puh. +358 13 285 240
eraraate@kolumbus.fi

COMATEC
Insinööritoimisto Comatec Oy
www.comatec.fi

MANTSIN RAUTA-SPORT LAATIKAINEN

Aseita ja suksia asevelihintaan!

Käytettyjä vaihtoaseita varastossa. Kysy tarjouta aseista, kiikareista, erikoisista patruunakaliibereista ym. tarvikkeista!
HUOM! Meiltä myös rakennustarvikkeet!

SUKSI- Fischerin pitopohjauutus Lisää tarjouksia sivustolla
TARJOUS: vaihto-oikeudella alk. **169** euroa. www.mantsinrautasport.fi
Mantsin Rauta-Sport Laatikainen mantsinrautasport.fi
Kalevalantie 6, 82900 Ilomantsi, puh. 0500 200382

TIEDOTE!

Piirien liikuntatapahtumat löytyvät piirien toimintakalenterista osoitteesta

www.pkreservi.fi

Tässä lehdessä on kilpailukutsut 28.5. pidettäviin piirien ampumamestaruuskilpailuihin. Kutsu löytyy myös Juussa 19.6. ammuttaviin piirien perinnekeväärikilpailuihin.

Liikuntatapahtumista tiedotetaan yhdistyksien puheenjohtajille sähköpostilla ja tiedot löytyvät myös piirien sivustoilta kutsujen valmistuttua. Tulossa ampumakävelyä, suunnistusta, pyöräilyä, jotostelua jne. Kannattaa tarkkailla sivuja ja postia.

ABC! Nurmes Puh. 010 763 7562
Juuka Puh. 010 76 37642
www.abcasemat.net
www.noutopoyta.fi

Palvelemme joka päivä klo 6-24. Tervetuloa!

JUKOLAN OSUUSKAUPPA www.s-kanava.fi Bonusta jopa 5%

**RAKENNUS
HASSINEN OY**
www.rakennushassinen.com

TÄHTISAUNAT

KARJALAN POJAT

Pohjois-Karjalan reservipiirien ja Maanpuolustuskoulutus ry:n
Pohjois-Karjalan maanpuolustuspiirin tiedotuslehti

Päätoimittaja Armas Härkönen
Osoite: Yliopistontie 1, 82900 ILOMANTSI
Puhelin ja s-posti: 050 3600 256, armas.a.harkonen@gmail.com

Piiritoimisto ja toiminnanjohtaja

Ari Eskelinen
Kiikarikatu 7 A 80160 Joensuu
0400 539 875
ari.eskelinen@luukku.com

Kotisivut: www.pkreservi.fi
Sivunvalmistus: LiperiLaser Oy, Liperi
Painotyö: Lehtisepät Oy, Pieksämäki

Karjalan pojat -lehden toimituskunta

RU Timo Tolvanen, puheenjohtaja
Tarmo Nenonen
RES Timo Mononen
Pauli Turunen
MPK ry Ahti Korhonen
Päätoimittaja Armas Härkönen
Nettilehti Hannu Härkönen
Toimitusjohtaja Ari Eskelinen

Karjalan Pojat kiittää kaikkia tukijoitaan!

WWW.AAMUUSVA.FI

Aamu-Usvan
Riistatila

TIMO MONONEN
+358 407194105
TIMO@AAMUUSVA.FI

ORIGINAL WILDBEAR
NORTH KARELIA

ROTUPUHDASTA VILLISIKAA
POHJOIS-KARJALASTA

ISLO
ITÄ-SUOMEN LIIKUNTAOPISTO
Kalevankatu 8, 80100 Joensuu

**Pohjois-Karjalan
Pelastuslaitos**

JOKIKONE
Teollisuuskatu 24, 80100 JOENSUU p.010 3878 125
www.jokikone.fi

POP Pankki
Kiuruveden Osuuspankki

A-Kuivaus Oy
Kosteuskartoitukset Rakenteiden kuivaukset
Lämpökuvaukset

Lylykoskentie 17 80130 JOENSUU
puh. (013) 871 023 fax. (013) 871 024
terho.hirvonen@a-kuivaus.fi

Terho Hirvonen Puh. 0400 203 385
Vesa Sormunen Puh. 0400 498 162
Jari Naumanen Puh.0400 488 177
Marko Eronen Puh. 0400 849 330

JUKOLAN OSUUSKAUPPA
Porokylänkatu 18, 75530 NURMES • puh. 010 763 7500 • www.s-kanava.fi/jukola

Sinua varten Bonusta jopa 5%
S-kortilla maksaessasi myös maksutapaetua.

010-numeroin soittaminen maksaa 8,28 snt/puh. + 11,99 snt/min

Porokylän
POROKYLÄN LEIPOMO OY

BROMAN Group

KARJALAINEN

Asiakasomistajuus kannattaa
klikkaa ja liity: www.s-kanava.fi

PKO

KKKK CITYMARKET
8-21 KAUPPAKATU 8-18
www.citymarket.fi

**Karjalaisen
Kulttuurin
Edistämisseura**

PKS KotiVihreä
Valitse, niin muut eivät valitse puolestasi

Pohjois-Karjalan Sähkö Oy
PL 141, 80101 Joensuu puh. (013) 2663 311

EKO-AIMS
www.eko-aims.com

LAAKKONEN
Suomen suurin autoliike

Maakunnan rakentaja
vuodesta 1984

**Rakennustoimisto
EERO REIJONEN OY**
PL 1 83101 LIPERI, Puh. (013) 651 905

Pankkitoimintaa vuodesta 1871

Handelsbanken
Kauppakeskus Metropol, II kerros, puh. 010 444 3640

Tule meille – tule hyvälle mielelle!

LEHTOSEN LIIKENNE OY
TEOLLISUUSKATU 6, 80100 JOENSUU 10, PUH. (013) 224493

REMONTTI-TIMPPA
RAKENTAMISEN JA SISUSTAMISEN
ERIKOISLIIKKEET PALVELEVAT

VÄRISILMÄ OUTOKUMPUSSA RAUTANET POLVIJÄRVELLÄ

Kummunkatu 18, 83500 OUTOKUMPU Yhdystie 2, 83700 POLVIJÄRVI
Puh. (013) 561 701 Puh. (013) 632 211

ilomantsi

JOUSTAVAA OSAAMISTA!
Tämänkin lehden sivunvalmistus.
P. (013) 010 6666 086, 0500 577 173

LIPER LASER

V.TORO KY

SPORT TO THE PEOPLE

INTERSPORT
ERÄ-URHEILU

Kauppakatu 18 • Puh. (013) 227 211 • Avoimna ark. 9.30-18, la 9-15

JOENSUU

Silta- ja Kauppakadun kulmassa • Puh. (013) 120 520
Avoimna ark. 9.30-18, la 9-15

K SUPERMARKET
Tavallista parempi Ruokakauppa

EVÄSKONTTI Niinivaarantie 74, p. 050 432 6727

**Keskitä!
Saat etuja.**

Yhdessä hyvä tulee.

Pohjois-Karjalan Osuuspankki

Maanpuolustuskoulutus
Savo-Karjalan Maanpuolustuspiiri